

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
Helyben: Negyedévre 3 korona		Rudnyánszky Gyula.	László József.	Bevezető és kiadóhivatal:
Égészévre 12 "				Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275
Postára: Negyedévre 5 "				
Égészévre 20 "				

Idegen.

— nov. 22.

Az osztrák miniszterelnök felelt Tisza István gróf kijelentéseire és ismét felette különös szellemű közjogi fejtegetésekbe bocsátkozott.

Ezek közt nem utolsó az a vakmerő tétel, hogy Magyarország Ausztria engedelmé és hozzájárulása nélkül az 1867. XII. törvény-cikket soha meg nem változtathatja.

Ez tehát azt jelentené, hogy Ausztriával ma fennálló közjogi viszonyunknak örökre fenn kellene állani s Magyarország, ha Ausztria bele nem egyeznék, soha fel nem bonthatná a dualisztikus szövetséget.

A ki csak egy kissé ismeri a magyar közjogot, világosan láthatja, hogy ez merő tagadása alkotmányos jogainknak és azzal az ezeréves ténynyel, hogy Magyarországon minden jog, tehát a felségjog forrása is a nemzet, azt a balga felfogást állítja szembe, hogy a mi nemzeti alkotmányunk semmiben sem különbözik az ausztriai abszolutizmustól.

Igazán kétségbeejtő, hogy az osztrákok a legutolsó utcai suhanc-tól egészen a miniszterelnökig anynyira elfogultak, vakok és ellenséges indulatuk az osztrák alkotmány soha le nem tiporható jogai-val szemben.

Az osztrák miniszterelnök tola-kodó merészsége azonban annyira megy, hogy még azt is rossz néven veszi gróf Tisza Istvántól, hogy ez őt a magyar ügyekbe való oktalán beleavatkozásáért előkelő idegen-nek nevezte.

Sőt dölyfösen még meg is fenyegeti ezért Tiszát, mondván, hogy ha valaha az idegen szó e monar-kián belül valaha érvényesülne, ne feledjük el, hogy a magyar királyi

miniszterelnök ur volt az első, a ki azt kimondotta.

Ez az előkelő idegen tehát folytatja osztrák tola-kodását és gög-jében nem átalja hangosan hirdetni, hogy az osztrák miniszterelnök nem idegen a magyar alkotmányra nézve és jaj nekünk, ha az idegen szó valaha érvényesül a magyar és osztrák birodalomban!

Ez körülbelül annyit jelent, hogy akkor majd úgy bannak velünk, mint idegen ellenséggel: megtör-nek, leigáznak, beolvasztanak az összmonarkiába.

Ime idáig dőf az osztrák tola-kodás szarva!

S kérjük mi ezek után józan magyar észszel, hogy mi hát az osztrák miniszterelnök és egész Ausztria is minden pereputtyostól.

Magyarországra, a magyar nem-zetre és a magyar alkotmányra nézve, ha nem idegen?

Talán urunk, zsarnokunk, gaz-dánk, parancsolónk?

Vérség szerint idegen nekünk, érzületünk szerint is idegen, élet-céljaink, törekvéseink, eszményeink, álmunk, nemzeti akaraterünk min-minden nyilvánulása szerint meg-éppen idegen az osztrák.

Nem kell se testünknek, se lel-künknek. És ha még száz, ha még ötszáz esztendeig (a mitől Isten mentsen!) fennmarad köztünk ez a kapcsolat: a magyar nemzetnek, a magyar vérnek, a magyar szónak, a magyar alkotmánynak akkor is ide-gen lesz, idegen marad az osz-trák!

A gyermek szivja be az anya-tejjel, az apa hagyja fiára örökö-l, az ara esküdjé völegénye fülébe, az agg azzal roskadjon a sirba, hogy nekünk a magyaroknak az osztrák örökre idegen!

S folytassa csak tovább a to-lakodó idegen az álnok beavatko-zást közjogunkba: majd látni fog esodát, — Magyarországon minden

párt egyesül, a szabadelvű párt, a Bánffy-párt, a Kossuth-párt, az Ugron-párt, a néppárt egy nemzeté forrad össze és az osztatlan, egész magyar nemzet zug a tiltó szavát az osztrák felé: *Idegen! Idegen! Idegen!*

Bánffy gazdaságpolitikája.

Irta: Dr Rác Lajos.

Ez alkalommal teljesen eltekintve egyéb politikai vonatkozásaitól és pártalulások fölé emelkedő magyar nemzeti gazdaságpolitikus szemével nézve — álljunk meg közéletünk egy páratlanul álló jelenségénél.

Báró Bánffy Dezső, akit néhány év előtt végsőkéig menő politikai küzdelem árán valósággal lehetlenné tettek, aki a közvéleményben nagyon sötét emléket hagyva hátra, mint főudvarmester, az udvar árnyékában pihente fáradalmait — nemrég irodalmilag, ma már aktive is új szerepet kezd közéletünkben. Mondottam, emléke nem volt rokonszenves. Érthető tehát a csodálkozás, mikor cikkeiben, amiket a magyar nemzeti politikáról irt és könyvében, amit ép most adott ki, megismertük Bánffyt, aki a régi Bánffynak, ugyszólván teljesen: fordítottja. Bánffy Dezső, akit hatalma utolsó napjaiban élelapjaink rendesen úgy ábrázoltak, hogy a szemé, orra, bajusza stilizálva tökéletes kétféjű sasosi cimert lett, a hazaárulásra képesnek hirdetett Bánffy Dezső előáll és a legtermészetesebb hangon kijelenti: a meggyőződése egykor sok dologban téves volt. Belátom. Megismertem a helyes utat és nem tart vissza sem álszenteskedés, sem kicsinyes bírálat, hogy ezt ki-mondjam és bátran kövessem!

És ezután a magyar nemzeti poli-tika után haladva olyan igazságokat talál és mond ki őszintén, amelyek tulajdon egykori közszereplésére is a legszigorubb ítélleté lehetnek.

Mondottam, nem keresem a napi politika motívumait. De megállok e je-jelenség előtt, gondolkozva. És minden

TOLNAI DÁNIEL

Debrecen, Piac-utca 49. szám,
a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak.

párton kívül megemelem a kalapon, az előtt, a ki elég erős, hogy tulajdon multját összetörje, ha megismeri, hogy tévedet. És bizakodva látom a jövő idők jelét, mikor könyvében például azt olvasom, hogy „szakitva eddigi álláspontjával” arról győződött meg, hogy „a magyar nemzeti államnak, a nyelvi egység megteremtésének föltétlen szükségése van erős és fejlődött iparra és miután erős és fejlődött iparunk csak gazdasági önállóság mellett lehet, azért szükségünk van független gazdasági önállóságra” (Magy. nemzeti polit. 110 oldal).

Érted, magyarom? ! Érted? ! Volt miniszterelnök, ki tüzzel-vassal küzdött a fennálló gazdasági kapcsolattól, mikor visszavonulva megismeri és követni vágyik az igazi magyar nemzeti politikát akkor be kell látnia, hogy annak érdeke ép ellenkezőleg a feltétlen szükséges gazdasági önállóság, mely „egyik hatalmas eszköze lett azon küzdelemnek, mely hivatott az egységes magyar nemzeti államot létrehozni.” (u. o. 108 l.) A vámközösség egykori vezérharcosa, Bánffy mondja ezt az önálló vámterületről. Kimondja, mert érzi ellenállhatatlan igazságát, kimondja, bárha ezzel önmagára nyilvános vezeklést szabott.

A magyar nemzeti politika lobogója alul, de minden pártkeret bilincsétől szabadon, gazdaságpolitikus szemével nézem

e szokatlan jelenséget és ezen a pár szaván keresztül széles, világos perspektívában látom kitérni Bánffy egész megváltozott, nemzetivé lett gazdaságpolitikáját ez egy kérdésre adott feleletből érthető a többi. És e nagy változásban hatalma erőméről látom eszméink igazságának. Nem a személyt keresem és dicsérem, nem annak politikai szerepére hintek virágot — mert itt e jelenségnek Bánffy egyelőre inkább csak tárgya; az alany, az erő: nemzeti törekvéseink annyit elhanyagolt, sokszor megtagadott élő eszméje. Ez szállja meg és vezeklésre, új szerepre: érte küzdelemre bírja az exminiszterelnököt, ez terjed az országban nap-nap után diadalmasabban és előre az aktív politika sem térhet ki sokáig, ez lesz a megnyitó erő, amire elernyedt korunkban vágyunk, ez a lobogó, mely után pártokra nem szakitva, egységes egészben halad a magyarság.

És ez a jel! amelyben győzünk!

A magyarság jövője.

— nov. 22.

Van-e jövője a magyarnak, ezt a kérdést olvastuk egy gazdasági folyóiratban. Szinte megdöbbentő, hogy ezt a kérdést fel lehet, vagy fel kell tenni. Hiszen ez a körülmény már egymagában véve bizonyos szégyenérzéssel tölt el bennünket, mert lehetővé teszi a tagadó választ. A cikknek írója sok tudással, nagyon elmésen, de e mögött igen sok keserűséggel tárgyalja a

kérdést. Reá mutat a régi középbirtokosság hanyatlására és azokra a sok tekintetben igazán csekély eredményekre, melyeket például a szigetekként elszórt német vagy tót községek magyarosítása körül el bírtunk érni. Azután leszólja a serdülő nemzedék puha materializmusát s körül-belül arra az eredményre jut, hogy a magyar gentry egészben véve még gazdálkodni sem tud s a hinárból, melybe részben a viszonyok, részben pedig a saját bünei vitték bele, kiszabadulni csak úgy fog, ha olyan földművelő osztályt bír teremteni, amely szereti a földet, nem riad meg a munkától, takarékos, akár csak francia kollégája és a magyar paraszt nevét, ahelyett, hogy szégyelené, inkább olyan tartalommal tölti meg, amely mellett büszkén fogják magukat parasztnak nevezni a következő nemzedékek.

A cikket nagy érdeklődéssel olvastuk. Fájt talán itt-ott az igazság egyenes és nem kendőzött kimondása, de végre is ennek nem az igazság az oka. Ellene mi nem igen szólunk, mert látszik a cikkből, hogy írója meggyőződésből beszél és neki is fáj, amit kimond, de nem tehet róla, érzi, hogy kötelessége. Nem tudunk azonban belenyugodni abba, amit ő orvosszerű s a jövő biztosítékául jelöl. Kétségtelenül szükségünk van arra, hogy a parasztosztály konszolidálódjék. Merjük azt is állítani, hogy minden baj mellett, mely ez osztályt érte, szociális, gaz-

Emlékezés.

Irta: Vértessy Gyula.

Ugy érzem, hogy sosem felejtem
A veled töltött szép nyarat.
Amíg csak élek, életemnek
Legdrágább emléke marad.

Jöhet az ős s a téli zord fagy
S őszbe borulhat a hajam —
Vigan megyek a tél elébe
Mert volt egy édes, szép nyaram.

S ha jön a halál hideg peree,
Az sem busít el engemet,
Rád gondolok s az édes nyárra
És ajkamon hal meg neved.

Rád gondolok majd s esőkjaidra,
Lehunyvva légyan a szemem;
S végigrezeg még egyszer, újra
Ama nyár képe lelkemen.

Fényét, hevét és lángolását
Még egyszer által érzem
Mielőtt lelkem befogadná
A mérhetetlen végtelen.

S örök utjára úgy repül ki
A lelkem, fénynyel gazdagon
Ugy mint mikor egymástól váltunk
Azon az őszi, szép napon.

Céltalan harc.

Irta: Rudnyánszky Gyula.

Lázong a szív és forr az elme;
Új forradalmak veszedelme
Torlódik a világ fölél.

Felhő dörög, villám cikázik;
Zug a tömeg: „Henyél a másik,
Mi dolgozunk s a bőség az övé!”

Az egyik a gyönyört megunt;
És véle szembe áll a munka,
Amelynek a gyönyör kevés.
Hol van a jog? bölcsék kutassák!
De szomorú, sivár igazság:
Sem itt, sem ott nincs megelégedés.

A bőség fáradt élvezője
Csupán az elv védelmezője,
Maga a cél csömör neki.
Amije van, fecsérli régen;
Már kedve nem telik a kéjben,
Csak azt vitatja, hogy megilleti.

S a lázadó mit is kíván hát?
Először a jobbmodu kárát,
Aztán a másét sorba mind;
Nem, hogy dolgozzék, aki lomha,
De, hogy ő jusson hatalomra,
Mely a bitor kézből esábitva int.

S készülnek, hogy egymást kiirtják!
Legyőzni, nem! meggyőzni inkább
Vajjon melyik részt kellene?
A két táborban vermet ásnak;
Pedig szegények! egy se másnak,
Mind önmagának legfőbb ellene.

A jobb kezét mind eltaszítja;
Az őrtüzet sziszegve szítja
A lesben álló gyűlölet.
Ez kész rombolni az oltárig;
Amaz meg gyűjti katonáit
S a hitvány esőselék közé lövet.

Igy készül a harc. S ha kitör majd,
Mi lesz a vége?... Mennyi kört hajt
Egy kő, midőn a tóba hull!
A sok kör szinte már habokká
Gyűrűzve széled mind nagyobbá —
És a tó végre mégis elsimul.

A földön végtelen időkig
Minden magában ismétlődik
S a harcra egy csak itt a tér.
Az ő anyag, mely halhatatlan,
Megujul millió alakban,
S a régi ember mindig visszatér.

Világgá nem kürtölte kábel,
Hogyan csinálta Kain-Ábel?

BODEGA!

Minden pénteken friss halászlé. (Kossuth-u.)

Halkocsonya, Korhely-leves, Prágai és kassai sonka. Kitünő italok, Thea, Csája

Célsó árak!

dasági és jogi reformok révén elérhetjük, hogy virulni és emelkedni fog. Az Amerikába vándoroltak, bizonyíték arra nézve, hogy a föld fiait dolgozni tudnak, bírnak és akarnak is. Munkabírásuknak és takarékoságuknak egyaránt bizonyítéka az, hogy ma már nem 60, de mint 100 millió koronát küldenek be keresményükből évente. Ha szigorubb lesz az uzsoratorvény ha a szövetkezeteknek minden fajtája kifejtí az ő működését, ha lesznek gazdasági tanácsadók, szervezkedve lesz a nép és szövetségei révén az ő bajairól, vágyairól tudomást vesz majd a központ, akkor lefognak hullani a paraziták és a munka jutalma azé marad, aki azt valóságban megérdemli. Emelkedni fog a parasztság. Egy jó esomé munka az, ami még reánk vár, de Isten kegyelméből annak egy részét, reméljük, még meg is fogjuk csinálni.

De ahhoz, hogy a parasztsztyál viruljon, izmosodjék és feljebb kerüljön, szüksége van olyanokra, akik neki utat mutassanak, akik elvégezzék a dolognak azt a részét, amely nem fizikai munkát, hanem iskolázott értelmet, a közérdek iránt fogékony szívet kíván. A feladatnak nehezebb része ez, az önzésbe, élvezetekbe és könnyelműségbe merült középosztály nem képes ezt a feladatot megoldani. Képtelen arra, hogy másokat tanítson, hiszen tanításra szorul maga is. A takarékoságból, munkaszeretéből, a nagy ideálok iránti lelkesedésből nem

De most is azt látjuk csupán :
Más néven és más jelszavakkal,
Megverve változó javakkal,
Testvérek állnak szemközt a túsán.

A boldogok hamar meghalnak :
Ellenben a duló viharnak
Nyomát sokáig látni még.
Hallgatnak mind, akik szeretnek ;
De az elégedetleneknek
Szívében a panasz mint vészjel ég.

És az eredmény ? Semmi, semmi !
Egy percig tán lehet pihenni,
Aztán : szív tombol, agy hevül ;
Nem érik el a harc gyümölcsét,
Mindössze annyi a különbség,
Hogy egyszer ez, másszor az van felül.

Tünődve nézem ezt a harcot.
Bolond fejek ! eltorzult arcok !
Ábrándos nép ! hiu világ !
Szemembe köny szökik titokban ;
De lelkeim lángra már nem lobban,
Minden tüzet csak elhamvadni lát.

adhat leekéket akkor, amikor arra maga is annyira rászorul.

Az a néhány elszórtan küzdő férfi, aki látja a jelen törekvéseit és saját érdekeinek esonkítása árán is igyekszik megvetni a jobb jövő alapjait, szemben azzal az óriási munkával, mely rá vár, esoda, ha kétségbe nem esik.

A legnagyobb feladat tehát, mely reánk várakozik : a mainál eszményibb középosztály megteremtése. Enélkül a parasztság kellő erőre kapni nem bír soha.

Egyelőre pedig lelkes, önfeláldozó férfiakra volna szükség, akik ebben az irányban a munkát megkezdhenék. És reméljük, hogy annyi kedv és erő, a mennyi ehhez a munkához kell, még mindig maradt a magyarban, még mindig vannak emberek, akik a közérdekben munkálni hajlandók. De szervezkedni kell, meg kell találni egymást, hogy a törekvések közössége legyen biztosítéka a munka sikerének is. Ha ennyit el tudunk érni, akkor könnyű lesz felelni arra, van-e jövője a magyarnak ? Sőt igazában véve tökéletesen felesleges lesz feltenni ezt a kérdést akkor, mikor a tények megadják reá a feleletet és szomszédaink irigysége biztosítani fog bennünket arról, hogyha nem is mi reánk, de utódainkra a jelenél szebb jövő vár.

A bor.

— nov. 22.

Ma már nem mellékes gazdasági kultúra a szőlőművelés. A filoxera nyitotta fel szemünket, hogy ne lássuk mellékesnek. Mikor a filoxera-pusztítás nyomán a Balatonvidék, Ménés-hegységek, Tokaj, az Érmellék, Szegzárd, Eger és Villány vidékein, a szőlőtőke kipusztulása után tanyát ütött a nyomor, a nép elszegényedett, a kivándorlás nagyobb arányokat öltött, akkor kezdték belátni a szőlőművelésnek országos jelentőségét s azóta a kormányzat ezt a nagyfontosságú ügyet rendszeres tevékenysége körébe — és pedig tegyük hozzá, jelentékeny anyagi eszközökkel — bevonta. A Magyarország földművelésügye című mű igen jellemző képet fest a régi módi szőlő-kultúráról. Jó fekvés, a vulkánikus kőzetek talaja a szőlő nedvének tüzet biztosított, a völgyek párái adták a zamatot, a természeti őserő állította elő a magyar bort a maga atavisztikus eredetiségében, emberi munka, szakértelem kevéssel járult a minőség és mennyiség fokozatához.

A kormányzatnak valóban a gazdasági restauráció munkájához hozzá kellett fognia a szőlőművelés terén. Gondoljuk meg, hogy a 622 ezer holdból mindössze 178 ezer maradt, a többit a filoxera irtotta ki. Ma a kipusztult 444 ezer hold területnek tekintélyes része termőszőlővé

alakított. A kormány kezébe vévén ezen a téren az irányítás, a nagyobb arányú segítés munkáját, a szőlőművelést ajánlotta és sok-sok ezer holdat meg is lehetett volna menteni, de alig érthető okból a gazdák a szőlőműveléssel szemben bizalmatlanok voltak, hiába szolgáltatották a szőlőművelés olcsón, 2500-3000 méterhátszánál többet alig vettek igénybe. Most, hogy a kormány a szőlőművelés beszerzését könnyebbé tette (az országban hatvanöt szőlőművelőtelek, előbb csak tizenhét volt), a szőlőművelés-szükséglet felszökött például a tavalyi évben kevés híján 39 ezer méterhátszára. A fogyasztás a gyárak kibővítését tette szükségessé. Az állam támogatása igen jelentékeny ezen a téren, hiszen tudvalevő, hogy minden a termelő által vásárolt szőlőművelésre méterhátszánként az állam 8 koronát ráfizet, helyesebben mintegy nyolc korona értékű támogatást ad. A szőlőművelésnek nagy szerepe lesz még szőlőművelésünkben, mert nem csupán régi területeket tartunk fel szőlőműveléssel, de hazai fajtájú ültetésekre is melyek megfelelő talajban fenttarthatók a szőlőművelés rendszerével. Ez ki van próbálva, eredménye nemcsak kielégítő, de kecsegtető is.

A filoxera-pusztítás kétségkívül valamelyes gazdasági fellendülést hozott a kopár homokvidékeken. Eppen a napokban olvastuk, hogy Kecskemét városa néhány száz hold tiszta homokterületet adott el két-két holdas parcellákban szőlőterületnek. Az árverésen 1400—1500 koronát is fizettek a vevők, oly horribilis ár, mely még a földéhes alföldi televényen is megdöbbenést keltene. Tizenöt év alatt 90.665 hold homokterületet ültettek be szőlővel, ma már jelentős ága borgazdaságunknak. Terjedésük azonban méltán aggodalmat kelt, mert betöltötték azt a főfeladatukat, hogy már-már kivesző szőlőfajtáinkat megmentették, ma a hegyi borok áralakulását ronthatják és a drága üzemű hegyi szőlő gazdája antagonistáját látja a homoki szőlőgazdában. A földművelésügyi kormány nem mulaszt el egy alkalmat sem, hogy a gazdákat figyelmeztesse, hogy nagy esélődés érheti őket, ha a homoki szőlőt nem trágyazzák, mert úgy állandó termésre nem számíthatnak.

A szőlőfelújítás munkájában legjelentősebb az 1896. évi V-ik törvényeikk. Ettől kezdve indul meg nagyobb arányban a szőlőoltvány termelés, rendeznek a szőlőművelés ismereteire kurzusokat és állítanak föl szakiskolákat, kísérleti telepet rendeznek a szőlészeti számára s szervezik a felsőbb borgazdasági iskolát. Ma már az állami telepek termelőképessége 40.50 millió amerikai szőlővessző. Állami amerikai szőlővessző-termelő telepeink száma rövidesen megkétszereződött ; ma számuk 46 összesen 1759 holdon és ezek termelése, jóllehet a termőképességet nem érték még el az új telepek, tizenhat és fél millió vessző és közel egy millió oltvány. A szőlőművelés ismereteinek terjedésére rendezett tavalyi kurzusoknak 52 ezer hallgatójuk volt. A vincellériskolákban 300 tanuló képezi magát. Nagyjelentőségű feladat vár a központi szőlészeti kísérlet

Darvass Testvérek.

NŐIDIVAT ÁRUHÁZA

Főtér a Hungaria kávéház mellett.

Tisztelettel értesítik a Debrecen és vidéke t. hölgyközönségét hogy őszi bevásárlási utjokról visszaérkezve

az őszi és téli ujdonságok, női és gyermek felöltők

legdivatásabb és legszebb darabjait szerezte be.

állomás és ampelológiai intézetre, mely mintaszerűen felszerelt helyiségeibe nem soká beköltözik. Az intézet bérhelyiségben is nagyobb arányu munkába kezdett s munkássága abban a jegyben indult, hogy a gyakorlati szőlőmivelés ügyén lendítsen. Eppen ez okból lesz népszerű rövid idő alatt.

Rövid vonásokban nézve át a szőlőmivelés széles munkaterét, megállapítható, hogy a filloxa által elpusztított szőlőkől teljesen felújítottak már és készen vannak a beregszászvidéki szőlők, kilentizedrészen készen van a ménesmagyarádi hegyvidék, csaknem hasonló arányban az Almellék, háromötödrészen Tokaj-Hegyalja s a Balatonmellék és nagyon előhaladott állapotban van a szegzárdi s a pécs-villányi borvidék is.

Bortermésünk a filloxa előtt 4-5 millió hektoliter volt, tavaly két millió 600 ezer hektoliter, de a legközelebbi időben tetemes emelkedés várható s nincs messze az az idő, midőn a régi termés-átlagot még kisebb területen is elérjük, ezt pedig elérjük az intenzivebb, okszerűbb szőlőmiveléssel. Ez is a filloxerapusztítás egyik haszna s teljesül itt is a magyar példaszó: nincs olyan kár, a miből valami haszon ne sarjadzanék.

Álom volt-e vagy távolbalátás?

Egy képviselő, a ki hajdan vizsgálóbíró volt, igen érdekes történetet mond el, a mely megérdemli, hogy olvasóinkkal közöljük:

Körülbelül 10 éve, egy rettenetes gyilkossági pörben mint vizsgálóbíró szerepeltem. Heteken át csak hullákról, gyilkolásról álmodtam s alig vártam a pör befejeztét: siettem egy klimatikus gyógyító helyre, hogy ott kipihenjem a tárgyalások idegrontó fáradságait.

A kies fürdőeske gyönyörű erdő szélén feküdt s én napokon át a rengetegben barangolva, gyönyörködtem a természet csodás szépségeiben. Egy ilyen alkalommal olyan alaposan eltevedtem, hogy öreg este lett, mire nagy nehezen kitaláltam a sűrűségből s egy félreeső utra jutottam, a mely azonban a lakásomtól még jó két óra távolságra volt.

Az ut szélén komor külsejű, elhagyatott koresma állt, a melynek ütött kopott cintábláján elmosódott betűk hirdették, hogy ez a „Jó baráthoz“ címzett vendéglő. Bár a hely éppen nem volt barátságos, mégis elhatároztam, hogy betérek s megvacsorálok, mert a hosszú kóborlás alatt szörnyen megéheztem s halálosan kifrádtam.

Bár a vacsora rossz volt a vendéglős és neje éppen nem bizalomgerjesztő, kívülök pedig egy lélek sem volt a házban, mégis kénytelen voltam megszállni náluk, mert a sötét éjszakában nem tudtam volna hazatalálni.

A vendéglősné egy szűk folyosón végig a padlásszobába vezetett, a mely az istálló fölött feküdt; a szobának butorzata egy ágy, két szék s egy rozoga asztal volt, melyen egy vízzel telt korsó állt.

Mielőtt aludni tértem, gondosan átkutattam a szobát s ekkor egy ajtót pillantottam meg, a melyből létra vezetett a szabadba. Ezt az ajtót eltorlaszoltam a két székekkel és az asztallal, úgy hogy nem lehetett volna kinyitni a nélkül, hogy az asztal a korsóval együtt fel ne dőljön. Ezen óvintézkedések után lefeküdtem s csakhamar mély álomba merültem. Almomból valami kívülről jövő zaj ébresztett fel s a kuleslyukon át fény szűrődött a szobámba.

— Ki az? — kiáltottam rémülten. Semmi felelet; künn mély esend uralkodott.

— Talán csak álmodtam, — gondolám, de nem bírtam többé elaludni.

Reggel felé mégis elnyomott az álom s következőket álmodtam:

A létrára nyíló ajtó felnyílt s a vendéglős lépett be rajta, nagy, élesre fent késsel kezében; felesége lámpával követte, melynek fényét a kezével igyekezett felfogni. A vendéglős lábujjhegyen közeledet az ágyhoz s a benne fekvő embernek a mellébe dőtte a kést. A hullát azután az asszony megragadta a fejénél fogva, a férje pedig a lábánál s úgy levitték a létrán. Mielőtt megindultak, a vendéglős a lámpást a rajta esüggő karikánál fogva a fogai közé vette...

Ebben a pillanatban fölébredtem; homlokomon hideg verejték gyöngyözött. A nap már magasan járt az égen, Gyorsan magamra kaptam ruháimat, lerohantam a lépcsőn s kifizettem a számlámat; szinte könnyebben lélegzettem fel, mikor kiértem a szabadba.

Rövid idő alatt egészen elfelejtettem e kellemetlen álmot s nem is jutott többé eszembe, csak három év múlva, amikor az újságban a következő hírt olvastam:

„X klimatikus gyógyhely vendége néhány nap óta nagy izgalomban van. Armann Győző ügyvéd, aki egy hete tartózkodik e helyen, pár nappal ezelőtt kirándult a hegyek közé s azóta nyoma veszett; attól félnek, hogy valami baleset érte.“

„Az eltűnt ügyvédnek már nyomára akadtak; az augusztus 2-ára virradó éjszakát a „Jó baráthoz“ címzett utszéli fogadóban töltötte. Egy kocsis látta őt oda betérni, a koresmáros és felesége pedig igen rossz hírű emberek. Körülbelül hat éve ugyanezen a vidéken egy fiatal angolnak is nyoma veszett. Egy kis pásztorleány azt vallotta, hogy augusztus 4-én látta, amit a koresmárosné egy véres lepedőt dugott el az udvaron felhalmozott rőzse alá. A vizsgálat folyamában van.“

Egy benső hang azt sngta nekem hogy álomom csakugyan megvalósult.

Ellenálhatatlan ösztöntől indíttatva rögtön a fürdőhelyre utaztam. Ott a bírák azon fáradoztak, hogy kiderítsék a valót; de a vádlottak konukul tagadtak, pozitív bizonyíték pedig nem volt ellenünk. Én éppen azon a napon értem X-be, mikor a vizsgálóbíró a koresmárosnét vallatta. Kérésemre bírótársam megengedte, hogy jelen legyek a vallatásnál.

Az asszony nem ismert meg, talán észre sem vette jelenlétemet. A vizsgálóbíró kérdésére nyíltan beismerte, hogy

egy fiatal ember augusztus másodikán betért hozzájuk, de — a mint mondta — az éjszakát nem töltötte ott. Ennek bizonyítékul azt hozta fel, hogy házukban csak két vendégszoba van s aznap éjjel mind a kettő el volt foglalva.

Ez az állítás a vizsgálat folyamán igaznak is bizonyult.

— S mi van a harmadik szobával, ott az istálló fölött? szoltam most közbe én.

Az asszony összerézzen s úgy tett, mintha ebben a pillanatban ránm ismert volna.

En sajtóságos, benső sugallattól ösztönözve, folytattam:

— Armann Győző a harmadik szobában aludt; maga és az ura az istálló-létra segítségével jutottak a szobába, a melynek egyik ajtaja az udvarra nyílik. Férje kést tartott a kezében, maga pedig egy istállólámpát, a melylyel világított, míg az ura az utast meggyilkolta s elszedte óráját tárcáját.

A vizsgálóbíró meglepetve hallgatta szavaimat; az asszonyt pedig remegés fogta el, fogai vacogtak, arcáról iszonyat tükröződött.

— Azután — folytattam — férje megfogta a holtestet a lábánál, maga pedig a fejénél fogva s úgy vitték le a létrán. Az ura a lámpát karikájánál fogva a fogai közé vette s így világított ennél a borzalmas expediciónál.

Az asszony halotthalvány arccal állt előttünk. — „Ez az ember mindent látott“, suttogták vértelen ajkai. Mikor a jegyzőkönyv aláírására került a sor, minden ellenkezés nélkül aláírta nevét.

Most a vendéglőst vezették el.

A vizsgálóbíró szószerint ismételte a töllem hallottakat. A nyomorult azt hitte, hogy felesége vallott meg mindent s borzasztó káromkodásban tört ki:

— Ezt meg fogja keserülni az a haszontalan teremtés! — kiáltotta dültől tájékozó szájjal.

Az álomom tehát 3 év után a legesekélyebb részletekig megvalósult.

Az istállóban elásva megtalálták Armann hulláját s ezenkívül meg más emberi csontokat is; ezek valószínűleg a hat év előtt eltűnt angol földi maradványai voltak.

Mindig az az érzésem volt, hogy reám is hasonló sors várt; vagy talán csak álmodtam, hogy a kuleslyukon fény sugárzik be s a későbbi álom maga sem volt egyéb, mint előérzet, vagy sejtélem? Nem tudnám megmondani.

Hanem arról meg vagyok győződve hogy egy titokzatos erő használt fel engem a büntény földeléséhez s a gonosztevők megbüntetéséhez.

Bírói pályámon szerzett sok évi tapasztalatom arra a meggyőződésre jutott, hogy a gonosztevőknek bűneik elpalástolásánál gyakran nem csupán az emberek találatkonyságával kell megküzdenniök, hanem egy titokzatos, természetfölötti hatalommal is, a melynek még a tudomány sem bírja megadni a magyarázatát.

Ujj kész női és gyermek ruha üzlet. Vizvári L. E. és Társa cég Simonffy-utca 2.

Ajánlja a legolesőbb kész női ruháit, u. m. kész alj-bluzzal együtt 2 frttól feljebb. Kosztümök posztból 4 frttól feljebb. Gyermekruhák 50 krtól. Blazok 60 krtól, Reform schlafrokk 2.20 krtól, a legújabb divatu selyem bluzok minden elfogadható árbau nagy választékban kaphatók.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 21.

Ismét mozgalmas, érdekes az ülés kezdete. Tisza István nyilatkozik újra Korberről. Ennek már tegnap híre terjedt s így mindenki korán sietett a Házba. De a korán jövők is későn érkeztek, mivelhogy Perczel Dezső elnök már egy negyed tizenegykor nyitotta meg az ülést, a legtöbben pedig a fél-tizenegy órai ülés megnyitáshoz vannak hozzászokva.

Az ülés megnyitása.

Az ülés egynegyed tizenegykor kezdődött. A jegyzőkönyv felolvasását mostanában figyelemmel szokták hallgatni. Ma is. Ugron Gábor meg éppen egy paszust újra is elolvastatott.

Az elnök megtette ezután a soron levő előterjesztéseket. Bemutatta a többi közt az Országos Iparegyesületnek gróf Zichy Jenő által beadott feliratát a normális parlamenti viszonyok helyreállítása érdekében. Bejelentette továbbá az elnök, hogy gróf Serényi Béla új államtitkár lemondott a mandátumáról.

Ezután az interpellációs könyvet olvasták fel. Két újabb interpelláció van bejelentve: Rakovszky Istváné a villamos vasuti állóhelyek dolgában és Sebess Dénesné, az erdélyi tagosítási mérnökök minősítéséről. Még Szivák Imre teszi le a Ház színe előtt mint az igazságügyi bizottság tagja az esküt, azután jelenti az elnök, hogy napirend előtt a miniszterelnök kíván szólni. Csend lesz hirtelen és feszült érdeklődéssel fordul a Ház gróf Tisza István felé.

Tisza István nyilatkozata.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Azt hiszi, az egész Ház helyeslésével fog találkozni, ha kijelenti, hogy nem bossátkozik polémiába az osztrák miniszter elnökkel. (Helyeslés.) Nem bocsátkozik az osztrák közjog semmiféle magyarizációjába sem, ellenben a mi közjogunk interpretálását mi magunk számára vindikálja. (Helyeslés.) Biztosítja a Házat, hogy csak addig fog maradni a helyén, a míg programját gyakorlatilag is megvalósítani tudja. (Tetszés.) Két dologról akar szólni. Az osztrák miniszterelnök azt mondta, hogy szóló is kijelentette, miszerint az osztrák-magyar kiegyezési törvények végrehajtását követelné. Ezt a kijelentést — ugymond — én nem tettem és nem is tehettem, mert *osztrák-magyar törvény nincs.* (Általános helyeslés.) Igenis van két különálló törvény, egy osztrák törvény és egy magyar törvény. (Tetszés.) Ezek a törvények különböző időből származnak, tartalmuk tekintetében is különböznek, csak annyi hasonlatosság van bennük, hogy a közös ügyeket a paritás alapján szabályozzák. (Tetszés.) Ami azt illeti, hogy Körber azt vindikálja szólónak, mintha olyat mondott volna, hogy a jelen állapotok valamely változtatása csak

Ausztriával egyetértésben eszközölhető: Tisza erre vonatkozóan újból felolvassa multkori kijelentéseit és kijelenti, hogy ez a felfogás csakis a közös ügyekre vonatkozik. (Lárma a baloldalon.)

Holló Lajos: Ez már nem helyes.

Gr. Tisza István: Egyébként törvényeinknek egyoldalú rendelkezési joga van. Kijelentéseinek más értelmezése azoknak *szándékos ferdtésével* egyértelmű. (Zajos tetszés és taps jobbról.)

Kossuth és Polónyi Körber ellen.

Kossuth Ferenc áll fel szólásra. Örömmel veszi tudomásul a miniszterelnök kijelentését, hogy csak addig marad a helyén, a míg a magyar törvényeknek és a magyar alkotmánynak érvényt tud szerezni, Oly miniszterelnök ellen, ki más-ként járna el, szóló és pártja a végletekig küzdene. Szóló tiltakozik ezután Körber felfogása ellen, mintha a magyar kiegyezési törvény végrehajtása valamiképp függne Ausztriától. De nem egyezik meg szóló felfogása Tisza Istvánéval sem a tekintetben, mintha a közös ügyekben Ausztriára tekintettel kellene lennünk. Körber röviden „magyar királyság“-nak nevezi a magyar államot. Csehország is királyság. Mi nem vagyunk királyság, nem vagyunk önálló államkerület sem, mi állam vagyunk. Ha Körbernek császári hivatalnoki feje nem is akarja megérteni, hogy *Magyarországon minden jog a nemzetben gyökerezik.* (Általános helyeslés.) Azért ezt az igazságot még sem engedjük elhomályosíttatni. (Tetszés balról.)

Polónyi Géza: Hosszasabban kikel Körber beszéde ellen, melyből azt látja, hogy a reichsrathban Magyarországot még mindig a Gesamt-monarchia szempontjából nézik. Európa derülésére ime versenyre kell most a két miniszterelnök, hogy egymást agyonbeszélje. Tiltakozik szóló különösen Körber beszédének ama passzusa ellen, mely szerint Ausztria fájdalmas izgalomban tulmesszire ment az engedmények tekintetében Magyarországgal szemben. Ausztriának semmi engedményezni valója nem lehet számunkra, mert mi függetlenek vagyunk Ausztriától.

A Körber-incidens ezzel elintéződött s a Ház ezzel rátért a napirendre, az ujoncozási vita folytatására.

Az ujoncozási vita.

Vertán Endre szólal fel a napirendhez. Hosszan és messzetérően fejti ki az okait, miért nem fogadja el az ujoncjavaslatot. Birálja a katonai és a nemzeti-ségi programját a kormánynak.

Közben a terem annyira kiürül, hogy határozatképtelenség konstatálását kéri és csak a gyorsan beözönlő képviselőknek köszönhető, hogy kényszerűsünet nélkül kellett Vertánnak tovább beszélnie.

Vertán Endre azzal végzi pont délből beszédét, hogy a nyelvkérdése a had-

seregben nem lehet felség jog. A ujoncjavaslatot egyébként nem fogadja el. (Tetszés balról.)

Rakovszky István beszél ezután, hogy a néppárt állás pontját kifejtse. Egy angol történelmi reminiscenciát olvas rá a mi viszonyainkra és azt olvassa ki belőlük, hogy minálunk az idegen tanácsosok kezébe került a hatalom. Nincs bizalommal a kormány iránt legkevésbé Tisza iránt. Hiszen most is előbb az ujoncok megajánlását kéri, mielőtt indemnitást kérne. Nem szavazza meg az ujoncjavaslatot. Mindenekelőtt az indemnitást kellene elintéztetni. Elesen bírálja a szabadelvűpárt programját. A következetlenség vádját hangoztatja ellenük, mert azzal is, hogy most nem az indemnitás tárgyalatik, csak azt mutatják, hogy nem az exlexből való kilábolást tartják elsőrangú fontosságnak. Különben is a szabadelvűpárt programja, csak e párt egy töredékének a programja, mert Apponyi Albert kijelentette, hogy ha e program nyolcadik pontja tárgyalásra kerül a Házban, ő kilép a pártból. Nincs tehát meg az egység.

Báró Feilitzsch Artur: De csak a nyolcadik pontra.

Rakovszky István ezután az ex-lexben való ház feloszlás lehetőségét vitatja és Széll Kálmánra, Hegedüs Sándorra hivatkozik, hogy ez lehetetlen. — Végül a mostani helyzetről szól. Nyilatkozatot provokál a miniszterelnöktől, mire

Tisza István kijelenti a ház feloszlására nézve, hogy a 48-as törvényben van ugyan tilalom, de ez olyképpen módosul, hogy a ház felosztható, ha az új országgyűlés összeülvén, van idő a jövő évi költségvetés megállapítására. A törvény megalkotásával — ugymond — nem gondolhattak arra, hogy valamikor akad kisebbség, mely az alkotmány gépezetét megállítja.

Ezután

Kálóssy József beszélt az ujoncjavaslat ellen az ülés végéig.

KÖZIGAZGATÁS.

Mikor kezdődik az előadás?

Kérvény a félnyolc órai kezdet mellett.

— nov. 22.

Köztudomásu, hogy a város tanácsa a színházi bizottság javaslatára a színházi előadások megkezdésének idejét március hónap 1-éig esti 7 órára, azon-
tul esti fél 8 órára állapította meg.

Alighogy érvénybe lépett ez, nyomban támadt ellene ellen áramlat is.

Ennek az ellen áramlatnak vezetősége tegnap aztán kérvényt nyújtott be a tanácshoz, melyben a színházi előadások megkezdésének idejét fél 8 órára kéri vissza helyezni.

A kérvényt Szentkirályi Tivadar, Dr. Fejér Ferenc, Tóth István, Márk Endre, Dr. Gulyás István és Dr. Nagy Zsigmond színházi bizottsági tagok irták alá.

A kérvényhez csatolva van egy iv is, melyen mintegy 100 aláíró színházi kéri a színházi előadásnak fél 8 órakor való megkezdését.

Az ivet a többi között Berger Mó

Ne mulassza el senki, ki asztalánál jó zamatos, friss házi kenyeret kíván élvezni, napi szükségletét, az újabb rendszer szerint a legkiválóbb orosházi sütő-beszerezni. Ugyanott különleges finom és kenyérlisztek kaphatók. **Kívánatra**

Házi asszonyok figyelmébe.

asszonyok által készített kenyerek által az

Orosházi Kázikenyér Sütődéből

házhöz is szállítatik.

Szabó Kálmán, Szávay Gyula, Dr. Balkányi Emil, Miskolczi Lajos, Békéssy László, Dr. Sárvány Gyula, Kernhoffer József, Komlóssy Arthur, Wessprémy Zoltán, Lestyán Adorján, Dr. Kenézy Gyula, Brukner Ernő Dr, Márk Endre, Igyártó Sándor, Tolnay Kornél, Jobbágy János, Ungvári József, Bárány Wangenhain Gyula, Sesztina Jenő, Diesöffy Józsefné Györfly Aladár, Wolff százados stb. stb. irták alá.

A kérvényezők azt mondják kérvényükben, hogy a színházi bérlők aláírása a tanács határozatának ellenkezőjét bizonyítja és hogy a fél 8 órai kezdet visszaállítását a színházvezető is óhajtja.

Kéri továbbá, hogy ha a tanács határozatát e kérelmekre meg nem változtatná, úgy e kérvényt tekintse a tanács egy idejűleg felebbezésnek, s azt a legközelebbi közgyűlés elé határozat hozatal végett terjessze elő.

Ugy tudjuk, hogy a kérvényt a tanács már hétfői ülésében tárgyalni fogja.

× Mennyi adót fizetnek önként?

A tegnapi nappal 7-ik napja, hogy a város a miniszter ismételt rendelkezésére immár elfogadja az önként fizetőktől az állami adót. Érdeklődünk tehát az iránt, hogy vajon önként mennyi adót is fizetnek az emberek? A városi adópénztárnál beszerzett hiteles adatok alapján hírül adhatjuk, hogy az első két nap 8633 kor. 80 fillér, míg a tegnapi napon 4564 kor. 11 fillér állami adót fizettek be városunkban önként. Nem lesz érdektelen felemlitenünk azt sem, hogy rendes viszonyok között az év 4-ik negyedének közepén, mint a hol ma tartunk már — a napi adóbefizetés összege városunkban 25—75 ezer korona között váltakozik. Hát bizony az elég szép kis — külömbözet.

× Az iskolai szerződések ügye. Pénteken fejezte be az iskolai szerződések segélyezése ügyében az egyházak küldötteivel az arra kiküldött bizottság Kovács József polgármester elnökleite alatt tárgyalásait. Tekintve most már, hogy a tárgyalásokat befejezték, a bizottság a szerződések a tanács hétfői ülése elé terjeszti jóváhagyásul. A szerződéseket a tanács aztán az egyes egyházakhoz fogja átadni, hogy azok viszont főhatóságaik által is mielőbb jóváhagyassák, annál is inkább, mert a szerződések végleges megkötéséig az iskoláknak az előirányzott segélye ki nem utaltatik.

× Nyugdíjbizottsági ülés. A városi nyugdíj ellenőrző bizottság tegnap délután 4 órakor a városháza nagy tanácstermében Kovács József polgármester elnökleite alatt ülést tartott. Az ülésen részt vettek még Bészler Károly v. tanácsos, Juhász Ignác, dr. Berger Andor, dr. Magoss György a bizottság tagjai, dr. Tóth Kálmán a bizottság jegyzője és Kondor Kálmán városi számvevő. A bizottság tegnapi ülésében a folyó ügyeket intézte el.

× Pénztár vizsgálat. A városi házi pénztárt Körner Adolf v. tanácsos el-

nökleite alatt Pálffy Gábor, dr. Fejér Ferenc és ifj. Schwarcz Vilmos bizottsági tagok, Roncsik Lajos v. főszámvevő és Kondor Kálmán v. számvevő napok óta vizsgálják. A bizottság eddigi vizsgálatai szerint a házi pénztárt teljesen rendben találta.

× A világitási bizottság ülése. A városi világitási bizottság e hónap 23-án hétfőn délután 3 órakor Körner Adolf v. tanácsos elnökleite alatt a légszeszgyár helyiségében ülést tart.

× Tanácsülés. A város tanácsa e hónap 23-án hétfőn reggel 9 órakor Kovács József polgármester elnökleite alatt a városháza nagytanácstermében rendes tanácsülést.

× Áthelyezett hivatali helyiség. Veseey Imre v. főjegyző eddigi hivatali helyisége helyet cserélt a városházán. A főjegyző hivatalos helyiségét tegnap ugyanis a főispán eddigi hivatali helyiségébe költöztették át. Felhívjuk e körülményre a városházán járó ügyes-bajos polgártársaink figyelmét is.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Rákóczi ünnep a főreáliskolában. Az országos lelkesedés mely a haza minden részében oly megkapóan nyilvánult a nagy Rákóczi iránt, magával ragadta a főreál iskola ifjúságát akkor amidőn feleldhetetlen emlékére ünnepet rendezett. Az ünnep melyet a Petőfi Onképző kör rendezett, következő műsorral folyt le: Tóth Árpád VIII. o. tanuló lelkes szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt, s röviden jellemezte az egész korszakot. — Frank Ernő VI. o. t. a nagy fejedelem ifjúságáról emlékezett csinos tanulmányában, s utána Papp József VII. o. t. szavalt lelkesedéssel Petőfinék Rákóczi c. költeményét. Majd Spitzer Sándor VII. o. t. olvasta fel Ilus című elbeszélését, mely a kuruc idők egy érdekes mozzanatát tartalmazta. Még Kis Jenő VIII. o. t. szavalt nagy hatással Illés Bálinttól Mikes keserve Rákóczi sirján, s végül Römer Pál VII. o. t. olvasta fel csinos kis tanulmányát Rákóczi Rodostóban. A szépen sikerült ünnepélyt Dr. Kardos Albert vezető tanár zárta be.

Stefánia és Lujza.

A testi és a lelki beteg.

Általános részvétellel fogadták mindenütt a Lónyay grófné betegségéről szóló híreket. A beteg állapotát komolyan tartották, ezt már a naponként kiadott orvosi buletinek nagy számából is lehetett következtetni. Mikor aztán az orvosi jelentések megszűntek, a bajt elhárítottak vélték és várták a gyógyulás bekövetkezését.

Ez azonban, sajnos, nem következett be. Lónyay grófné már hosszabb idő óta női betegségben szenved, mely nemesak külsőleg rendkívül fájdalmas és a beteg-től nagy türelmet követel, de különben is nagyon komoly jelentőségű.

A grófné tehát nem épülő beteg, hanem ellenkezőleg, most tekint a döntő fordulat elé.

A mint nyilvánvaló lett, a grófné csak azért szállította magát Bécsbe, hogy ott egy nehéz operációnak vesse alá ma-

gát és pedig egy hirneves, az utóbbi napokban sokat emlegetett sebész műtététének, a ki a grófi pár teljes bizalmát megnyerte. Az operáció teljesen kikerülhetetlen.

Hogy a műtétet még eddig nem végezték el, annak két oka van. Először Lónyay grófné testileg oly gyenge, hogy előbb egy orvosilag rendelt és ellenőrzött diétával, egy észszerű tultáplálással fokozni kell a beteg ellentálló képességét, ha az operáció szerencsés akar lenni. Másodszor pedig a beteg grófnét nem lehetett eddig rábeszélni, hogy a műtétnek alávesse magát, dacára annak, hogy már fel kellett világosítani, miszerint nincs számára más választás hátra.

Evvél függenek össze a hírek arról a mély lelki depresszióról, mely utóbbi időben tünődélt van. Ha ez áll, akkor ez örvendétes tanujale volna annak, hogy az orvosok reménye teljesülni fog és a grófné megadja beleegyezését a műtét-hez. Az operáció közeli időpontban meg fog történni.

Egy másik magasállású és szintén sokat szenvedett nőről is sok érdekes mondanivaló van mostanában, Lujza, a volt szász trónörökösne nevét újabban ismét a köz számára adta Planitz Ernőnek most Münchenben megjelent könyve, — mely egy érdekes beszélgetést ír le Lujza hercegnő és a könyv írója között.

E szerint a hercegnő így nyilatkozott az írónak:

— Mikor sok évi belső harc után megtettem végre ezt a lépést, abban a hiszemben tettem, hogy mint egy jellemet, a szabadság barátját, üdvívalgással fognak fogadni. Emlékszem arra a lelkesedésre, mikor Orth János, a volt főherceg, a nép közé ment és én is hasonlót vártam. Azt mondták nekem, hogy az egész nyilvános közvélemény az oldalomon lesz. Hogy a nemzetek szellemileg már régen teljesen függetlenekké és erkölcsileg önállókká lettek, a hercegnők részére már csak a részvét érzete van meg elnyomott és eldítéttel korlátozott állásuk miatt. Azt hittem, hogy örülni fognak és ünnepelni, mint egy hősnőt. Ma láthatta, hogyan ünnepelték a hősnőt, aki eltépte aranyláncait.

Az interjuvóló: Ha egyedül ment volna, ki tudja...

Lujza hercegnő: Mindig ő és csak ő. De mi köze ennek a fiúnak az én éveimig tartó szolgásgomhoz?

Az interjuvóló: Hogy önt kimondhatatlanul kompromittálta.

Lujza hercegnő: Istenem, hányszor ismételtem még Önnek, hogy én teljesen egyedül és befolyásolatlanul ő általa kerestem szabadságomat. Azt hiszi tán, hogy egy fiatal ember kedvéért eldobtam volna magamtól egy királyi koronát?

A hercegnő éles mozdulattal háttal fordított a kérdezősködőnek, de csak egy pillanatra, aztán megint közeledett feléje és hideg mosolygással mondta:

— Ha egy házastárs kezdi magában érezni az erő fogyását az élel további viseléséhez és szabad akar lenni, ha válni akar, értse meg jól, akar: akkor szüksége van ehhez egy biztos, csálhatatlan eszközre, mely semmi körülmények közt nem mondja fel a szolgálatot. — Ert talán most már? Talán meg tudja érteni, hogy „ő” éppen az ítélet napján, azon a napon, melyen a

Balkányi Antal

fényképészeti
műterme
P I A C - U. 81

Specialista
gyermek felvételekben.

drezdai bírók döntöttek sorsa felett, éppen abban az órában, sem előbb, sem később, elhagyott engem, mert ennek így kellett lenni.

H I R E K.

Képkiallítás Debrecenben.

nov. 22.

A Műpártoló Egyesület tegnap válsztmányi ülést tartott, a melyen Bosznay István referált a kiállítás rendezéséről s annak előkészületeiről. Jelentette hogy Budapestről körülbelül 120 festményt és szobrot kapunk legjelesebb hazai művészeinktől. E képeket a képzőművészeti társulat juryja felülbírálja s úgy küldi le, tehát magas színvonalon álló kiállításra lehet kilátásunk.

A képek már a napokban utnak is indulnak s megérkezésük után kezdetét veszi a rendezés fárasztó munkája. A kiállításon részt vesznek:

Zemplényi Tivadar, Vaszary János, Lányi Lajos, Olgay Ferenc, Mihalik Dávid, Fényes Adolf, Ujváry Ignác. Szenes Fülöp, László Fülöp, Magyar Gusztáv, Vágó Pál, Vastagh György, Telepy Károly, Mednyánszky László, Kimstsek Károly, Tull Ödön, Hegedüs László, Negrády Antal, Margitay Tihamér, Csok István, Thorma János, Bihari Sándor. Ferenczy Károly, Grünwald Béla, Kézdi-Kovács László, Bruck Miksa, Zala György, Ligeti Miklós, Teltsh Ede s még többen legszebb műveikkel, melyekkel már külföldön is ismert nevet szereztek ma nekünk, s legközelebb a lipcei kiállításon nagy dícsőséget arattak.

Résztvesznek a debreceni művészek is teljes számmal: Bosznay István, Bakos Tibor, Pálffy József stb.

A kiállítást ünnepélyesen az Iparos kör dísztermében délután 5 órakor Puky Gyula főispán és társulati elnök nyitja meg.

Ezután az Angol királyné külön éttermében vacsora lesz, melyen társalmunk teljes számmal fog részt venni, úgy férfiak, mint ur asszonyok. Már is nagy az érdeklődés úgy a kiállítás, mint a leránduló művészek iránt, kik a megnyitás fényét megjelenésükkel emelni fogják.

Egyébként a művészi plakátok adnak felvilágosítást a kiállítás időtartama, belépti díjak stb. felől.

A társulat tagjai számára nagyobb értékű vásárlást fog eszközölni; a megvásárolt képek és szobrok a kiállítás folyama alatt fognak kisorsoltatni. Ohajlandó, hogy városunk közönsége minél élénkebb érdeklődést tanúsítson e nagy fontosságú eseménnyel szemben. Reméljük, hogy ez a kiállítás is mint a tavalyi volt, városunk művészetkedvelő közönségének kedves találkozási hely lesz.

* **Puky Gyula főispán** tegnap Budapestről visszaérkezett Debrecenbe. A fővárosban pár napot töltött, elkészítve végleges felköltözését. A főispán még körülbelül két hétig marad Debrecenben, mely idő alatt — lehetséges, hogy már néhány nap múlva, megérkezik felmentése. Puky Gyula főispán e közben bucsulátogatásokat tesz.

* **Istentiszteletek.** A ref. templomban: a nagytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban Csighy Andor s.-lelkész, az újtemplomban János Zoltán lelkész, az ispotálytemplomban Szele György lelkész, a csapókerti imaházban Kovács János népisk. felügyelő.

A róm. kath. templomban: Vasárnap nov. 22. a következő sorrendben fognak tartani: Délelőtt: Szt. misét mondanak: 6 órakor: Ruszka Zoltán 7 órakor Szabó István 8 órakor egyik kegyes rendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt, 9 órakor az ünnepélyes nagymisét Toronyi István ny. esperes plebános tartja segédlettel s azután Szabó István prédikal. Háromnegyed 11 órakor misézik Molnár Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetits-zárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A fél 12 óras misét mondja Pák Emil. Délután fél 3 órakor keresztény tanítás, tartja Pák Emil 3 órakor lytánia s azután Rózsafüzér lesz.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet: Materny Lajos főesperes végzi s ennek végeztével ugyanott közgyűlés fog tartatni.

* **A szabad iskola második folyama.** A múlt vasárnap kezdődött meg a szabad iskola második folyama, most a természetrajzból folyik az ingyen tanítás ugyanazokon a helyeken. — A ki tehát a nép emberei közül ingyen akar tanulni, keresse föl vasárnap délután 3 órakor akármelyiket a Bánk, — Jókai, — Miklós- és Eötvös-utcai elemi iskolák közül.

* **Szakadás a M. I. O. T. körében.** A főiskolai Magyar Irodalmi Onképző Társaság joghallgató tagjai tegnap kiléptek a társaság kötelékéből. A kilépésre az adott állítólag közvetlen okot, hogy az irod. társ. választmánya egy a joghallgatók érdekével ellenkező határozatot hozott. E határozatnak a közgyűlésen való újabb tárgyalását az alapszabályok világos utasítása mellett meg nem engedték. E miatt a joghallgató tisztviselők állásukról lemondtak s ezt Ozori István s a joghallgatók kilépését is a körnek tegnap bejelentette. A kilépett joghallgatók száma 54, kik a kilépés bejelentése után azonnal ott hagyták a tegnapi közgyűlést.

* **A rendőrfőkapitányság és a bűnügyi-osztály átvétele.** Tegnap délelőtt vette át Végh Gyula a bűnügyi-osztály volt vezetője a súlyos betegen fekvő Boczkó Sámuel örökét a rendőrfőkapitányi hivatal s ugyanakkor kezdte meg működését mint a bűnügyi-osztály vezetője Jeney Miklós tb. rendőrfőkapitány. A hivatal átvétel egy kis ünnepség mellett folyt le Végh Gyula főkapitány helyettes szép szavakban vett bucsut a bűnügyi-osztály tisztviselői karától, a kikkel együtt közel 5 évig együtt működött. A tisztviselők nevében a szeretet hangján Erdélyi István mondott beszédet Végh Gyulához, akivel egy hivatalban 16 éven keresztül működött együtt. — Végül Jeney Miklós mondott szíves szavakat a tisztviselői karnak, kikérve munkásságukat a jövőre. Ezután mindkét hivatali főnök megkezdte hivatalos működését.

* **Joghallgatók estélye.** Nagyban folytak a készülétek a jogászok körében a szombaton d. u. 5 órakor a főiskola dísztermében tartandó második irodalmi ünnepségre. Jegyek már a mai naptól kaphatók Békés Lajos üzletében, ára személynként 2 kor. Meghívók nem lesznek kibocsátva.

* **A bérkocsisok rendben tartása.** Debrecen városiasságának nagyon árt, de meg a közönség jogos igényeit is sérti a debreceni bérkocsisok rendetlensége. A sok baj közül ezuttal csak azt említjük, mennyire kellemetlen, sőt az egészségre veszedelmes állapot az, hogy most tél küszöbén, még a hideg éjszakákon is a bérkocsisok a nyári kocsikat használják és zárt kocsit alig lehet kapni. Budapesten a rendőrség rendeli el, hogy mely időtől kezdve kötelesek a bérkocsisok a téli zárt kocsikat forgalomba állítani. Ezt megtehetné a mi rendőrségünk is. Ajánljuk a dolgot Végh Gyula főkapitány ur figyelmébe. Mert az igazán nem járja, hogy az utazó s bérkocsit használó közönség Debrecenben még november 22-én se kaphasson teljesen zárt kocsit.

* **Eljegyzések.** A múlt héten az anyakönyvi hivatalnál a következő eljegyzéseket jelentették be: Guttmae Mór izr. szabósegéd — Guttmann Gittelt izr., Varga József róm. kath. napszámos — Matyasinszky Máriát gör. kath., Bartha István ev. ref. napszámos — Paluska Eszter ev. ref., Lécz András ev. ref. napszámos — Szabados Máriát ev. ref., Bordás Imre ev. ref. bérlő, Deák Juliánát ev. ref. Sáska Imre ev. ref. Kovács segéd Boczkó Juliánát ev. ref. Nagy János ev. ref. kőművessegéd Horváth Mária Zsuzsánát ev. ref. Harsányi Sándor ev. ref. ácssegéd Király Zsuzsánát ev. ref. Szücs Gábor ev. ref. gyármunkás Ujváry Sárát ev. ref. Kohn Bernát izr. kefékötősegéd Bozóki Erzsébet ev. ref. Nagy Sándor ev. ref. kisbirtokos Tóth Zsuzsánát ev. ref. Balogh Ferenc róm. kath. bérlő. Joszip Ilonát gör. kath. Csuka Sándor ev. ref. napszámos Farkas Zsuzsánát ev. ref. Lakatos Ambrus ev. ref. Kovács mester Huszti Zsuzsánát ev. ref. Nemes Károly róm. kath. szijgyártó mester Konez Máriát ev. ref. Klein József izr. férfi szabó Steyer Johannát izr. Ulreich József ág. ev. állat orvos Szuppinyi Saroltát róm. kath. Kónya József ev. ref. kisbirtokos Vékony Esztert ev. ref. Vá-

Uj férfi divatüzlet!

Műipararu üzletben ujonnan berendeztem az uri divat cikkeket, u. m. ing, gallér és kézelők, zsebkendő, nyakkendő, kalap, harisnya és esernyők stb. dus választékban és jutányos árban beszerezhetők.

BORSOS KATA

műipararu és uri divatüzletében
városház épület.

zsonyi Sándor ev. ref. kefekötősegéd
Barna Esztert ev. ref. Szabó József ev.
ref. napszámos Szilágyi Erzsébetet ev.
ref. Szabó Bálint ev. ref. kisbirtokos
Bereczky Juliánna ev. ref. Nagy József
ev. ref. csizmadia mester F. Kiss Esz-
tert ev. ref.

* **A székelytársaságból.** A székelytársaság legutóbbi gyűlésén két bizottságot küldött ki, az egyik bizottság a szövetség alapszabályainak megvizsgálására, a bizottság tagjai lettek a következők: dr. Varga Lajos, Székely Ferenc, Harmath Gergely és Gál Zoltán szövetségi tagok. A második bizottság, a télen rendezendő székely lakodalom ügyében tart ülést. E bizottság tagjai lettek: Szávay Gyula, dr. Kardos Albert, Székely Ferenc, dr. Szántó Sámuel, Gál Zoltán, P. Nagy Zoltán és Nagy István. Az igazgatóság fölkéri mindkét bizottság tagjait, hogy a bizottsági üléseken, a mely ma délelőtt lesz, pontosan jelenjenek meg.

* **Méhészek figyelmébe.** A földművelésügyi miniszter felszólítja legutóbbi rendeletében a méhészzel foglalkozókat hogy a méhészet ez évi termés eredményéről terjeszték be hozzá kimutatásukat. A rendeletet a méhészek figyelmébe ajánljuk.

* **A kizárólagos szerzői jog.** Arról folyt a beszélgetés e héten a korzón egy társaság között, hogy mi is lesz és milyen lesz a jövő hét műsora.

— Azt hallom — mondja az egyik beszélgető — hogy vasárnap (azaz ma) a Sötétség kerül színpadra.

— Alig hiszem. — mondja a másik.

— Ugyan miért!?

— Hát csak azért — tréfélődzik az előbbi mert nálunk a sötétség kizárólagos jogát ember emlékezet óta — a gázgyár birtokolja.

* **Elfogott pénzhamisítók.** A budapesti rendőrség tegnap két veszedelmes pénzhamisítót tartóztatott le, a kiknek a műhelyük Weisz Róza zöldségárus Szövetség-utca 9. számú lakásán volt. A pénzhamisítók Bogár Gyula 28 éves és Pitka Károly 44 éves munkátalan csavargók. Többnyire ötkoronásokat és forintosokat gyártottak. Cinkből és rézből keverték az anyagot, a melyet eléggé jól sikerült formába öntöttek és a kész öntvényt higanynyal vonták be. Az öt koronásokat Weisz Róza 9 éves leánykájával hozták forgalomba. Nehány nappal ezelőtt a leánya egy Kerepesi-uti bőrkereskedőhöz állított be és cipőhuzót vásárolt, a melyért 5 koronással fizetett. A kereskedő 4 korona 40 fillért adott vissza. A mikor a leánya távozott már, csak akkor vette észre, hogy a pénz hamisítvány. Azóta figyelte a leánykát. Tegnap délelőtt meglátta a leánykát és kísért. Látta, hogy a kis leány a Szövetség-utca 9. számú házba megy be. Erről feljelentést tett a rendőrségen.

* **Rendelet a kártékony rovarok pusztításáról.** A sok kártékony rovar pusztí-

tásáról a miniszter rendeletet bocsátott ki, a melyben részletesen elvan mondva, hogy a kártékony rovarok ellen miképpen védekezhetünk. A rendelet a helybeli szolgabíróhoz is leérkezett.

* **Akkor nem szegődök.** ... Cselédváltozás volt egy uri háznál városunkban.

A ház urnője a nyomoruságos cseléd viszonyok között természetesen hosszas tárgyalások után, hogy még jobban megnyerje a szemre való pércsi leányzó szegődési kedvét, legutóljára aztán ezt is hozzáteszi:

— Aztán látod Örzse, nálunk még az az előnyöd is meglesz, hogy nem kell kutra járni, mert az udvarunkon jó víz van.

— Neem eéé! — nyújtja a szót Örzse — de'isz akkor nem is szegődök be...

* **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter Mihálitz János illavai kir. járásbírósi irnokot a derecskei kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **Furcsa öngyilkossági kísérlet.** Furcsa módját választotta az öngyilkosságnak, özv. Fülöp Ignácné Hatvan u. 31. szám alatti lakos cselédjé. A fiatal 18 éves lány megakart válni az élettől és hogy meghaljon elnyelt egy gombostűt. A tü a cselédlánynak fönnakadt a torkán és súlyos sebet okozott. A házbeliek rögtön orvosért küldtek. Dr. Hütter Károly orvos azonnal megjelent és ápolás alá vette a súlyosan megsérült leányt.

* **Halálozások.** Bihunytak tegnap a következők: Szabó Teréz ev. ref. 17 éves. Özv. Némethy Ferencné ev. ref. 62 éves. Főris Erzsébet róm. kath. 17 éves. Fányó Juliánna gör. kath. 6 éves. Barta Erzsébet ev. ref. 3 hónapos. Kállay Sándor ev. ref. 21 éves.

* **Elgázolt leány.** Tegnap délelőtt a Bégány kocsimához közel Horváth István gyepmesteri segéd kocsijával elütötte Vagner Miklósné 12 éves Mária nevű leányát. A kocsi a leánynak homlokát, balkarját és ballabát erősen megsértette. Az elgázolt leányt Dr. Balkányi Emil orvos részesítette orvosi segélyben. A leány szülei feljelentést tettek a kocsis ellen.

* **Vigyázatlan bérkocsis.** Tóth Gyula 14. sz. egyfogatu bérkocsis tegnap délután a Sas utcán sebesen hajtott s nem vigyázott eléggé és az uton menő Fazekas Lidiát kocsijával a falhoz szoritotta. A leány könnyebb természetű zuzódásokat szenvedett. Balkányi Emil dr. részesítette orvosi segélyben. Tóth Gyulát feljelentették a rendőrségen.

* **Nem jó nóta volt az Kálmán...** A Bika kávéházában e hét egyik estéjén Magyariekk huzzák, huzzák a sok szép bus és vidám magyar nótát.

Aztán vége szakad, Kálmán meg fogja magát, tányérozni indul.

Odajön az egyik asztalhoz, hol egy pár jókedvű iréember is ült.

— Nem jó nóta volt az Kálmán, a mit huztál.

Kálmán egy pillanatra sértődve néz oda, aztán hirtelen leteszi a tányért s vissza megy a bandájához s elhuzza a nótát újra s újból az előbbi asztalhoz megy vissza.

— Jó volt-e már? — kérdi Kálmán.

— Persze, hogy jó volt most már, mert je-

gyezd meg Kálmán — szól az ujságíró — a jó nótát megismétlik.

* **A kettő ugyanazon gyermek.** Aki megfordul **Letzter József** fényképírókatakainál, az észre veheti, hogy a fenti cím került egy kép alá, mely nélkül elvegyül a sok szép kép között, pedig fényképészeti értéke nagyobb a többinél. Most, hogy e felirással a figyelmet oda tereli, nagyobb érdeklődéssel nézzük e makart képet, melyen egy deszka hintán egy fucska és kis leány hintázik. Szemügyre véve a képet, csakugyan látjuk, hogy csak a ruha más, de az arc ugyanaz a leány ruhába öltözött kópé arcu fiu hintázza önmagát a deszka másik felén **Letzter József** művészete és jó voltából. Hogy ez a kép hogyan lett készítve, nem tudjuk, de kétségkívül egy újabb ok a mi fiatal fényképészünk dicséretének előismerésére és arra, hogy minden képet a kirakatban behatóbban megvizsgáljunk.

* **Szerencsétlenül járt munkás.** Az István gőzmalomban tegnap tolatás közben szerencsétlenség történt, a mely egy szegény munkást megfosztott a kerestetétől. Az eset a következő: Kozák Mihály Istvánalmi munkás tegnap több társával vasuti kocsikat tolatott. Kozák két kocsit összeakart kapcsolni, azonban nem vigyázott kellőképp s a két kocsi ütközője közé került. Sikoltására többi társai odasiettek és Kozákot kimentették az ütközők közül, de a segítség már későn jött a két vasdarab Kozáknak mellkasát összetörte. Súlyos sebével bevitték a közkörházba, a hol az orvosok rögtön ápolás alá vették, életben maradásához kevés a remény.

* **Te nem vesztesz, — én nem nyerek.**

Bizalmas körű társaság vacsorázott együtt a minap a Bika szálló díszes ebédlőjében.

Persze minél inkább szállott az idő éjféli felé s mentül inkább fogyott a Németh András pompás bakar bora, annál kedélyesebb és kevesebb is lett a társalgás.

A tetőpontját azonban X. és Y. urak között érte el a vitatkozás.

— Ugyan, — csipdelődzik X. ur a vita hevében Y-ra, — igazán adhatnék (homlokára mutatva) egy kis észet némely embernek a disputálásához.

— Adhatsz bátran — vágja vissza Y. — te nem vesztesz, én sem nyerek veled.

* **Rövid hírek.** A szerelem hatalma. Gyulay István gróf nagybirtokos eljegyezte Kolazia Erzsébetet egy bernalszi cipész leányát. — Aki tüzbányút vesz. Rockefeller, az amerikai petróleumkirály megakarja venni a mexikói Popocatepetl tűzhányót, persze nem valami hárságos okból, hanem hogy a kráterben levő milliárdnyi tonna ként kibányássa. — **Bányaszerencsétlenség.** Az Annavölgyi bányatelep Paulina-aknájába a napokban munkaközben, egy vékony fal áttörése, után a víz oly rohamosan tödült be hogy három munkás belefulladt.

* **Nagyszerű alkalmi vételek kínálnak** most az általánosan ismert Párisi Divatáruházban a hol e héten végeladás folytán meglepő szép és divatos női és leány felöltők kerülnek eladásra. Selyem blousok a mi ezelőtt 40 és 50

Telefon.

Hrabéczy Antal

Telefon.

fehérnemű-gőzmosó és vasaló intézete.

Finom munka.

Széchenyi-utca 42.

Syűjtő kocsis.

korona volt, most 6 és 8 koronájával lesznek eladva.

x **Új szücs műhely.** A fővárosban huzamosabb ideig működött szakképzett munkavezető által Rózsa Lajos szücs műhelyt rendezett be hol mind e szakmába vágó munkák gyorsan és kifogástalanul készülnek.

Régi faconu szörme gallérok divatos boákká alakíthatók.

Divatból kiment bundákra új felső-kelmék valamint bőrbélések kaphatók.

x **Eladó föld.** A Köntös kertben négy nyilas föld kiadó vagy eladó. — Cim a kiadóhivatalban.)

x **Domb-utca 17. sz. a.** jó család pár házmasternek felvétetik.

x **Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám.** Rés letfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, úri, női divatárak, fehérneműk, férfi, fiu és leány ruhák, tükör és képek raktára.

* **Olvasóink figyelmébe ajánljuk,** hogy színehagyott avagy elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Konez Józsefnél festessék és tisztítsák. Főútlelet Batthányi u. 2. sz. a. Műhely Vár u. 7. sz. zenede során.

x **Hol szórakozzunk vasárnap?** Márkus Jenő Dréher sörcsarnokában bécsi frankfurti virsli friss minőségben kapható, lesz baksör csapolás, és karcos kerti bor. Este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyez.

x **Az előkelő férfi világ figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett* kifogástalan szabású férfi ingek. Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok olcsó szolid szabott árak.

x **Hitetlenek,** a kik egészséges napjaikban a mestérséges fehérnyekészítmények értékét kétségbevonják, már sokszor ha gyomruk a természetes eledelt képtelen volt megemészteni ilyen erősítőszerek használata után azoknak hívei és pártolói lettek. Hosszabb idő óta a pácienseknél legnagyobb elterjedtségnek és kedveltségnek örvend a Somatose. Magas fehérnyetartalmánál fogva az izomgyarapodáshoz szükséges anyagokat könnyen emészthető töményalakban szolgáltatja.

x **A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Copsici comp.)** igazi népszerű ház szerré lett, mely számos családban már több, mint 34 óta készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb-nél a Horgony Pain Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórnaál, minő a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése minden igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszser jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80., 1 K. 40 f. és 2 K. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható de bevásárlás alkalmával mindig határozottan Reichter-féle Horgony Pain-Expellerrel vagy Reichter e Horgony-Limmentet tessék hátni és a Horgony védjegyre figyelni kell.

x **Használja a híres Hajdusági bajszpedrőt.** Egy doboz ötven fillér. Kapható Debrecenben Tóth Béla gyógyszerárában.

Ma este az Arany Bika kávéházban Magyar Testvérek zenekara játszik.

MULATSÁG.

Társas vacsora a kereskedelmi csarnokban. A helybeli kereskedelmi csarnok a téli időnyben megtartani szokott társas vacsorái sorozatát, tegnap este kezdte meg első társasvacsorájával, mely igen látogatott volt s vidám hangulatban a késő éjig tartott. A kitűnő vacsora és kiszolgálás Németh Andrást a Bika szálló derék vendéglőjét dícséri.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Nov. 22. vasárnap: délután *Orfeusz az alvilágban*, daljáték, — este *Sötétség*, színmű. Előszőr.

Nov. 23. hétfő: *Tavas*, daljáték. A.

Nov. 24. kedd: *A drótos töl*, daljáték. B.

Nov. 25. szerda: *Sötétség*, színmű. C.

Nov. 26. csütörtök: *Sötétség* színmű. A.

Nov. 27. péntek: *Tavas*, daljáték. B.

Nov. 28. szombat: *Nézd meg az anyját*, vígjáték. C.

Nov. 29. vasárnap: délután *A cigány*, népszínmű, este *Pesti nők*, daljáték. Előszőr.

Tavas.

Zsufolt ház előtt került tegnap este másodsor előadásra *Tavas* daljáték, melyben különösen *R. Réthy* Laura asszony a társulat első énekesnője ragadtatta el a közönséget jól ismert, igazi művészetével; bájos játékával és gyönyörű énekével. A művésznő betét énekét, Csók keringőjét, mit az énekművészet ritka bájával és tudásával adott elő; az előadásban gyönyörködő közönség kétszer, szünni nem akaró tapsok között megújráztatta: miközben e felirással: Tiszteltő egy remek szépségű, haragos vörös selyem szalagu és ritka nagyságu igazán megérdemelt csokrot nyújtottak fel a zenekarból a művésznőnek, ismételt ovációk között.

Külömben maga az előadás is igen jó volt, gördülékeny és mindenben összehangzó, a kedvelt darabhoz méltó, mi derék rendezőjét a darabnak dícséri. Az előadás kiváló sikerének elismerésre méltóbb részesei még Felhő Rózsi közvetlen szép játékával és Mezei Andor. A többi szereplő is jól megállta helyét. Hisszük, hogy a darab továbbra is még sokszor fog zsufolt házat vonzani, melyben nem kicsi a része Huber karmesternek, ki a darabot kitűnően vezeti és pompásan be is tanította. A díszletek — mint rendszeren — tegnap is nagyon szépek, tetszősek voltak. **sz.**

Sötétség.

Színmű 4 felvonásban. Irta: *Ruttkai György*. Bemutató előadása 1903. nov. 22., ma este.

A *Nemzeti Színház* a múlt hónap közepén hozta színe először e darabot. A kritika ritka egyértelműséggel dícsérte *Ruttkai* színművét és az ország első színházának műértő közönsége elismeréssel adózott a szerzőnek. És én, a ki elolvastam e drámát, meg vagyok győződve, hogy a mi közönségünk is egy nézetten lesz azokkal, kik *Ruttkai* művében nemcsak a színpadi technika törvényeinek helyes alkalmazását látják, hanem a tragikum minden kellékét is. Mert a darabban van erő, szerkezetében tömörség, menetében annyi érdekesség, hogy a darab egészét és a szerző szándékát a színpadi cselekménynek tükrében hiven láthatjuk.

A szerző egy nagy problémát állít

előnk. Ez a nagy problema a párbaj, a középkor egyik elpusztíthatatlan maradványa. Egy darab a multból dédelgetve az emberek ezreitől a jelenben. Egy téves felfogás, mely akaraterőnket megköti, lenyűgözi gondolkodásunkat és meggyőződésünk ellenére irányítja cselekedeteinket. Hódolunk a társadalmi becsület hamis kultuszának, mert ha ellenkezünk, akkor a társadalom lesajnál és megvet bennünket.

Egyesületek alakulnak a párbaj korlátozása érdekében és az egyesület elnöke adandó esetben, nehogy diskvalifikálja valaki, karddal és pisztolyval reparálja jóhírnevét. A másíknak elcsábitják a feleségét és mikor ez ellen fellázad ráadásul vetélytársa még meg is kardlapozza, vagy esetleg a másvilágra küldi. Hol van itt a sértett fél elégtétele, hol ebben az igazság? Hasztalan keressük mindkettőt, de azért magunk is gyanus szemmel nézzük azt az embert, aki szembe állva az előítéletekkel — nem állt ki a porondra gyilkolni.

Ez ellen a társadalmi előítélet ellen küzd a *Ruttkai* darabja. Időszerű tárgy, mely le akarja rombolni a középkor mohos bálványát.

Es a szerző nem áll itt meg, hanem tovább megy és szemünk elé állítja a polgári és katonai becsület két különböző mértékét. A polgári törvény tilmazza a párbajt, a katonai törvények ellenben védelmezik a kardbojt becsületét. Nemes és szép igyekezet ez, de hogy ezedül a kard lenne a becsület egyetlen tisztító eszköze, nem hihetjük. A becsületnek épp úgy, mint a műveltségnek egy a törvénye és csak az emberek eszelték ki, hogy a katona becsülete más, vagy jobban mondva, hogy a katonai becsületről való felfogás nem egy a polgárember becsületéről alkotott nézettel. Ez azonban mindig ily ferde megítélésben fog részesülni mindaddig, míg a katonai törvényekbe más szellem nem szűrődik be. Eljön-e ez az idő nem tudjuk, de kívánjuk, mert a törvény új szelleme üdvös eredményeknek lenne kuforrása e téren is.

Erdekesen mutatja be a szerző ezen kétféle becsület összeütközését darabjában, melynek meséje a következő:

Váry Kálmán boldogan él családjában egy városban, hol multját nem ismerik. Váry husz évvel a dráma előtt gazdag ember volt, mint egy építőbank igazgatója. A bank megbukott és Váry a törvényszék elé került. A szenzációban kapkodó lapok nem várva be a vizsgálatot — solító mere — meghurcolták a bank vezetőjét. A törvényszék Váryt felmentette Erdős László ügyvéd fényes védelme után. Várynak egy leánya és egy fia van. Emmát nőül kéri Istvány huszárfőhadnagy. A leány szereti a jellemes katonát. Az esküvő előtt azonban egy névtelen feljelentés érkezik az ezredparancsnoksághoz, melyben Váry multját leleplezik. Az ezredes természetesen ellentmond a házasságnak. Ezt tudtul adja a főhadnagy a családnak, mire a leány Andor nevű testvére becsületlennek nevezi Istványt, ki kardot ránt és bizonyára levágja a fiut, ha Emma közbe nem lép. Erre Istvány provokálja Andort, kinek azonban atyja ellene mond a párbajnak. Erre diskvalifikálják az öreg Váryt. Andor később megverekedik Istványval, miközben Emma leleplezi a névtelen levélíró Erdős László ügyvéd személyében, ki szintén vágyott a leány kezére. A párbajban Andor megsebesül és meghal. A főhadnagy megjelenik... és itt vége a darabnak. A szerző itt két-

ségben hagy bennünket a felől, hogy milyen sorsa lesz Emmának és a társadalmi, vagy jobban mondva a katonai felfogás terhe alatt vergődő Istvány-nak.

Mint látjuk a darab meséje érdekes és tele van a figyelmet teljesen lekötő fordulatokkal. Érezzük, hogy a szerző nemes célt akar elérni drámájával. Rá akar mutatni arra, hogy a mai társadalom nem tud kilontakozni az előítéletek sötétségéből. Ez a meggyőződése adta címét is a darabnak, de ez a cím azért is legjobb, mert sötét tragédia játszódik itt le azok közt, akik becsületesek, jók, nemes gondolkodásúak, de kénytelenek uszni az árral.

Való életet mutat be a szerző igazi drámai alakban, szigorúan betartva mindazt, ami e műfajnak kelléke. Egység és folytonosság van e műben, az alakok szüntelen mozognak, beszélnek és szenvednek. És mivel újabb és újabb bonyodalmak merülnek fel, a darab mindvégig érdekelt. Végignézve a Ruttkai drámáját azzal a meggyőződéssel távozzunk, hogy a mai társadalmi élet félszégeinek hü képét mutatja be a szerző. Nagy érdeme e drámának, hogy a szerző az egyes jellemek sorsát nem eszeli ki, hanem a való életből merítve tapasztalatait, igazi élő embereket hoz a színpadra.

Koncz Akos.

— (Uj színház Budapesten.) Ravasz fondorlattal szeretnék újra becsempészni Budapestre a vihógó falovat, melyben a német színészet rejtőzik. A fővároszhoz áldozatkész hazafiak tervet nyújtottak be, mely szerintök az idegen forgalmat óhajtáná emelni s erre legalkalmasabbnak találánák egy nemzetközi színház építését. *Théâtre International* lenne a címe s célja az idegenforgalom előmozdítása. De igazság szerint a magyar színházak becsukására és a német színészet becsempészésére gondolnak a bőkezű vállalkozók. *Théâtre International* Budapesten? Majd kétszáz esztendő múlva, a mikor nyelvünkben, érzéseinkben erősebbek, komolyabbak és büszkébbek leszünk arra, hogy magyarok vagyunk. Most még sem erősek, sem komolyak, sem büszkék és főképp — magyarok nem vagyunk. Nagyön sok Bánffy-nak kell még addig nemzetiségi cikkeket írni, a míg megértjük a mi erőnk tulajdonképeni erejét és nem kell féltenuünk magyar színházakat az idegen nyelvű, idegen szellemű internacionális színházról. Különösen Budapest, a mely minden, csak nem magyar. Nem magyar a született és pénz arisztokráciája s nem magyar a legalsóbb néposztály. Majd ha a fogaskerekű kocsiából leszedhetik az ilyen felirású táblákat: Nyelvben él a nemzet — akkor felépíthetik a *Theatre International* is.

— (A színigazgató híradása.) Vasárnap délután kerül színre Offenbach 4 felvonásos nagy operettje az Orpheus a pokolban. Az operett szereposztása a következő: Orpheus — Karacs Imre, Euridice — R. Réthy Laura, Aristheus — Mezei Andor, A közvélemény — Püspöky Rózsi, Jupiter — Faragó Ödön. Jano — Havasi Szidi, Vénus — Székely Iona, Diana — Ráthonyi Tilla, Mars — Cserni Béla, Cupido — Krémerné Lili. Stix Jank — Krémer Jenő, Mercur — Virágháty Lajos. Este lesz a premierje Ruttkai György színművének a Sötétségnek. Hétfőn Strauss József 3 felvonásos operettje a Tavasz kerül színre.

TAVIRATOK.

Tisza István Bécsben.

Budapest, nov. 21. Tisza István gróf miniszterelnök ma este Bécsbe utazik, hogy ő Felségének a helyzetéről jelentést tegyen és a külügyminiszterrel és a hadügyminiszterrel több fontos ügyben értekezzen. A miniszterelnök hétfőn reggel visszaérkezik Budapestre.

A főváros a miniszterelnöknél.

Budapest, nov. 22. Tisza István gróf miniszterelnök ma délután fogadja a miniszterelnökségi palotában Budapest székes főváros küldöttségét, a mely a törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlésén elhatározott üdvözlő feliratot nyújtotta át. A bizottság nevében Márkus József főpolgármester intézett beszédet a miniszterelnökhöz, mire Tisza István gróf meleg érdeklődéssel és szeretettel nyilatkozott a székes főváros kívánatos fejlődéséről.

A néppárt elnökének lemondása.

Budapest, nov. 21. Zichy János gróf a néppárt elnöke ma pártelnöki állásáról lemondott a néppártnak obstrukciós magatartása miatt.

A fonogépügy irtó játéka.

Budapest, nov. 21. Beniczky Ödön hírlapíró ma a törvényszék az ismeretes fonogépügyben Olay Lajoson hírlapilag ejtett becsületsértés és rágalalmazásért hatszázkorona pénzbüntetésre ítélte.

Kötélhalálra ítélt rablógyilkos.

Bécs, nov. 21. A bécsi törvényszék az esküdtek igaz mondása alapján ma Nepomuczkyt ki Uj-Pesten egy leányt megölt és kirabolt rablógyilkosságért kötél általi halálra ítélte.

Vérengző hadnagy.

Lyszác (Oroszország) nov. 21. Itt ma Gubarevovszk nevű hadnagy agyonlőtte mostoha anyját és 1 mostohatestvérét. A gyilkos hadnagy a tette után a hatóságknál önként jelentkezett.

Regénycsarnok.

A tejtisztvész.

Negyedik rész.

(Folytatás)

— Egyszerűen, mert eszem ágában sincs, hogy segédkezet nyújtsak ily ostobasághoz és egy olyan cselszövő asszonyt fogadjak a házamba, a ki téged orrodnál fogva vezet, Hülyének vagy valnak képzelsz-e? méltatlankodott az öreg, öklével az asztalra csapva. — Hála istennek, nem vagyok sem az egyik, sem a másik. Már régóta rájöttem a turpisságaidra és világosan láttam, milyen cselszövényekkel hálóztak be. Vén számmár vagyok, de ezért tudom, hányadán van a dolog! Nos akarod-e, hogy elmondjam neked? Közönséges kalandornő hálózába kerültél. A fivére a mélyen tisztelt zsidelykereskedő, már belefáradt hogy a a nagyreményű hölgy tolieletjeit kifizesse és kettős lakatot tett pénzszekrényére. Miután most mindenütt kikopott a naiv lelkekre vetette magát, a kik kiengedik esalni a zsebükből a pénzüket. Hiszen szeretői voltak már férje halála előtt és azután is. Most rád vetette ki a horgot, mert benne látja azt a jó bo-

londot, a ki beleharap a csalétekbe. A de Louéssart asszony névre vágyik és a Malpertuis urnője akarna lenni. Előtte a kompromittált asszony szerepében komédiáskodik, a kinek a jóhírnevét csak a polgármester előtt lehet megmenteni. A fivére pedig a ki leakarja rázni magáról tékozló nővérét, a csalogató madár szerepére vállalkozott, te pedig szegény számár — te vagy az a piaci pojáca, — a kit ide-oda lehet rángatni. De hátrább az agarakkal! Az öreg Louéssart vigyáz a szerűjére és nem fogja megengedni, hogy egyetlen fia sárba rántsa a családi nevet és kiszolgáltatassa efféle „minden katona feleségének“.

— Atyám! — tiltakozott Germain feldühödve.

Mint parancsoláshoz szokott egyén annál makacsabban ragaszkodott szándékához, mennél inkább meg akarták hiusítani és mint minden rajongó, érzékiséggel és szenvedélyességgel vegyes szerelme annál izzóbb lett, mennél intoltogatták. (Folyt. köv.)

VAROSI SZÍNHÁZ

Nov. 22. bérletszűnet, két előadás.

Délután félhelyárakkal:

Orpheusz a pokolban.

Daljáték 4 felvonásban.

Este, rendes helyárakkal:

Sötétség.

Színmű 4 felvonásban.

Eladó ingatlanok.

A Piac-utca 34 számú ház

A Csapó „ 23 „ „

és 18 kat. hold **Öndödi föld eladó**

Ertekezhetni Nyomtató-utca 18. sz. alatt.

1246—1903. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. bíróságnak V. 2638—2 1903. számú végzése folytán közhírré tetetik, miszerint Preszler Márton részére Reke Lajos Ujvárosi lakostól 658. kor. 35 fill. 485 kor. 43 fill. tőke, ennek az esedékesség napjától számítandó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 183 kor. 56 fill. perköltség erejéig a fizetett összeg betudásával 1903 évi szept. hó 5-én bírósággal le- és felülfoglalt és 1722 koronára becsült kávéházi és vendéglői felszerelések, szeszes italok, butorok és egyéb tárgyakból álló ingóságok **1903 évi november hó 24-én délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és B. Ujvároson a nagyvendéglő épületében megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatai.

Debreczen, 1903. évi október hó 29-én.

Bódogh Zs.

birói kiküldött.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utócai
Debrecen, Kistemplombazár.

Ujjonnan átalakított divatruház.

Külön szőnyeg-osztály.

Ágy- és asztalterítők, Butorszővetek. Kocsi takarók, Függyönyök, Linoleum

Lópokrócok.

Óriási raktár.

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOŠ

cs. és kir. udvari butorgyáros és a legújabb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szálka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálunk.

Neustein Fülöp hashajtó labdacsa

Melyek évek óta a legjobb eredménnyel használva és a legkiválóbb orvosok által mint gyengéden hashajtó, feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák, teljesen ártalmatlanok, Cukrozott alakjuk végett a gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegercs, mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 korona 0 e. 2.45 korona összeg előzetes beküldése esetén egy tegercs bérmentesen küldetik

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó labdacseit. Valódi csak ha minden doboz hátsó oldala a törvényileg bejegyzett „Heil Leopold“ védjegyünkkel, vörös-fekete nyomtatással van ellátva. Védjegyzett dobozaink, utalványaink és csomagolásainknak a „Philip Neustein Apotheker“ aláírást kell tartalmazniuk.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ö. Füleky P. Mihálovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza a „Szt-Lipóthoz“ Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

Varónő

most jött a városba, elvállal egyszerű ruha varást. egy öltözetet 80 kr. 1 forintért, ugyan ott mosás és vasalás olcsón elváltatják. Garai-utca 21 sz.

Pintér Gusztáv

o ékszer, óra és tajtékipa üzlete, o e Piac-utca 26. sz. a. Szikszai ház. o

Ajánlja szép és olcsó arany, ezüst ékszereit, zsebóráit és tajték árukat.

Tessék egy próba megrendelést tenni és bárki is meggyőződést szerezhet az olcsó és szolid árakról és pontos kiszolgálásról.

Óra és ékszer javításokat a legolcsóbban teljesítik.

Tisztelettel

Pintér Gusztáv

ékszerész.

= = AUERFÉNY. = =

Magyar Gázizzófény Részvénytársaság
Velsbachi dr. Auer Károly szabada ma.
Budapesten, VI., Váci-körut 3. szám.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritus) lámpák.

Auer-féle szab. izzótestek és Auerlámpák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) esilárok, falikarok, utcai lámpák, egyszerű és diszes kivitelben.

Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevitő készülékek.

A szesz-világítás berendezése igen célszerű oly helyiségekben, hol sem gáz, sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek, kastélyok, vendéglők, pályaudvarok és fürdőhelyek szeszvilágítás berendezését.

A szeszvilágítás berendezésénél a meglévő petroleumlámpák fémtartályai, esekély átalakítási költségekkel, legnagyobbbrészt felhasználhatók.

Árjegyzék, esetleg költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve

Telefon szám 335.

● Nagy Lajos ●

Magánkutató, (privát detektív) ok-
mányszerző és házasságközvetítő
irodája

Debrecenben, Mester-u. 12.

Elfogad mindennemű megbízásokat, ma-
gánnyomozásokat és megfigyeléseket ké-
nyesebb természetű családi ügyekben is.
Megszerez nagykorúsítási, örökbe fogadási,
névmagyarosítási, nőülési stb. engedélye-
ket s házasságközvetítéseket a legnagyobb
titoktartás mellett eszközöl.

Elvállalja továbbá kereskedők és magáno-
soknak hitelezőkkel való kiegyeztetését,
fizetési halasztások (Moratorium) kieszköz-
lését körlevelek és mindennemű üzleti rec-
lam nyomatványok megcímzését és postai
expeditióját.

HIVATALOS ÓRAK:

Reggel 8 órától — 12 óráig,
Délután 2 órától — este 8 óráig.

Évtizedek óta nagy
sikerrel használtatik
csusz és köszvény el-
len a Kriegner-féle
REPARATOR.

Törvényesen védve. o
A Szt. Rókus kórházban
136 eset közül 129 esetben
teljes gyógyulást ered-
ményezett. Nagy üveg
ára 2 korona, kis üveg
ára 1 korona. Kapható
a gyógyszerárakban.
Utánzattól óvakodjunk.

Legtökéletesebb arctisz-
tító és szépítőszerek
Hatásuk csodás és biztos

AKÁCIA-KRÉME.

E világhírű akácia-
arckenőcs nem ártal-
mas, sem higanyt,
sem ólmot nem tar-
talmaz, mindenarcot
üdit, frissít és szépít.

Törv. védve.

Igaziurinóknak egyedüli
kedvelt piperecikkei az
Akácia -Crème 2 kor.
-Puder 1 „
-Szappan 1 „

Vérszegénység

étványtalanosság, sápkór
idegesség gyógyítására
és gyenge gyermekek
erősítésére a leghatáso-
sabb készítmény a Krieg-
ner-féle

Tokaji china vasbor

E nagyon kellemes
ízű ital kiváló saját-
ságait az országos
egészségügyi tanács
is méltatta s aján-
lásra a belügyminisz-
térium engedélylyel
látta el. Nagy üveg
ára 6 korona. Kis
üveg ára 3-20 kor.

Főraktár: KORONA-GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VIII. Kalvin-tér,

Kapható gyógyszerárakban, de tes-
sék mindig Kriegner-félét kérni!

Postai szétküldés naponta.

Ez az igazi boldogság,

mert nem kell szabászatot
tanulni

és mindentféle divat után ellehet készíteni

a deréket

a minden művelt államban patenttorozott

női derék szabászati készülék
által.

Minden testre igazítható. Egy készülék ára 3 korona,
utánvétellel.

Kapható Guschelbauer Antalnál, Sopronban.

Ismételadók kedvezményben részesülnek

UJ VÁLLALAT!

Van szerencsénk a nagy-
érdemű közönség becses
tudomására hozni, hogy

vizvezeték,
légszusz,
fürdőberendezés, closetek, csa-
fornázás, szivattyúk, lég- és gáz-
motorok felszereléseit és bádogos
műhelyt rendeztünk be. o o

Elvállalunk minden e szakmába vágó új beren-
dezéseket szakértelmű kivitelben, jótállás mel-
lett. Elfogadunk javításokat és átalakításokat

A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kérve:

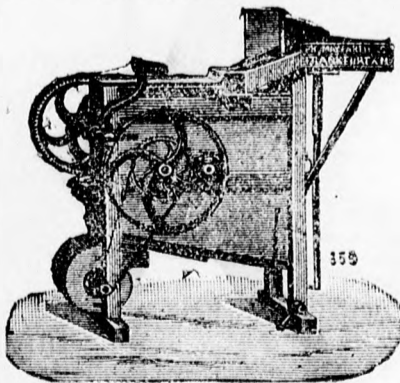
Péterfia-utca 19. szám.

Máthé és Ladányi,
vállalkozók.

Telefon szám 321.

Kukorica-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabona-rosták,

Konkolyozók (triőrök);

Széna- és szalmasajtók.

RÉPA- és BURGONYAVÁGÓK.

TAKARMÁNY-FÜLLESZTŐK.

A legjobb VETŐGÉPEK

„GRICOLA“ (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerék nélkül dombon avagy síkon al-
kalmazható, a legújabb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és
szállítanak

Mayfart Ph. és Társa

gardasági gépgyárak, vasöntödék és ekegyárak
Bécs, II. Taborstrabe 71.

— Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. —

— Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek. —

Uj, ésszerű gyógykezelés, o o
Kétféle bizonyítvány orvosok o
Ártalmatlan, gyógyszer felesleges.

Minden idegbetegnek

legmelegebben ajánljuk, a 26-ik kiadásban
megjelent broszúr **Weissmann Robert**
Idegbetegségről és nemi bajok-
ról ellenorvossága és kezelése.
Ingyen kapható dr. Rothschnek V, Emil
gyógyszertárában Debrecenben.

A Richter-féle Lalment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely
már több mint 33 év óta meg-
bizható bedörzsölésül alkalmazatik
közvényél, csúszál és meghúlésknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt
bevásárláskor óvatosak le-
gyünk és csakis eredeti üvegeket
dobozokbana „Horgony” védjeggyel
és a „Richter” cégjegyzéssel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerárban
kapható. Főraktár: Török
József gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csúsz. és kár. udvari szállítók.
Magdolnadt.

A Magyar Fém és Lámpaárugyár

részvénytársaság gyári raktára

Debrecen, Piac-utca és
Simonffy-utca sarok.

Gyár: Budapest—Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

légszeszcillárok, asztali és
függőlámpákat,

valamint egyszerű lámpákat, közönséges
használatra.

Bronze disztárgyakat

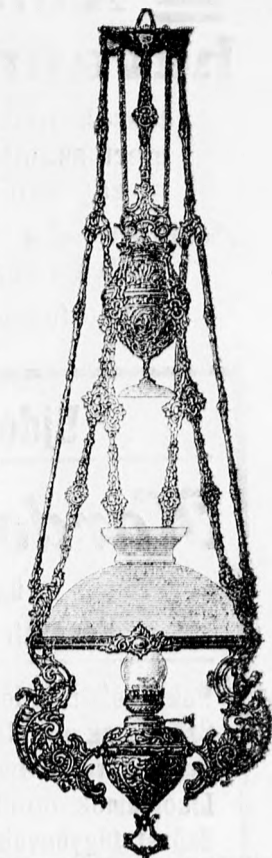
állványok, íróasztali berendezések, gyer-
tyatartók stb. a legmérsékeltőbb gyári
árak mellett.

Ugyanitt kapható

valódi amerikai petroleum,
királyolaj,

mely kizárólag e gyár számára gyár-
tatik. tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség
házhoz szállittatik.

Felhívás

a Debreceni Kölcsönös-Segélyező-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szervezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a XXI-ik. évtársulatot.

A szervezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékosagra még a szegényebbek is alkalmat szolgáltasson.

Egyletünknek jelenleg 8000 tagja van, akik 12 000 betéti könyvecskével 75,000 törzsbetétet fizetnek. **Törzsbetét tőkénk 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.**

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

== Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez. ==

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszoneredményből törzsbetétének arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor **a befizetett összeg 6% kamatos kamatjának felel meg.**

A szervezet egyenlő jogu tagja az is, a aki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát. **Egy üzletrész értéke 120 korona, mely havonként 5 koronás vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben befizethető.**

Üzletrész váltható minden hó 5-ig és minden év december haváig felmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek fizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizetik. Kölcsönök üzletrészek alapján is adatnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszersmindenkorra 40 fillér (20 kr.) beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordittatik. A veszteségi és segélyalapok összege már 110,000 koronát tesz.

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszavizetésre is adatnak. — Ily esetekben 2 korona betét után 1400 korona kölcsön adható.

Kivánatra a kamatok január hó 1-től heti részletekben is befizethetők. Ily esetekben a kamat és heti részlet együtt fizethető.

Akik ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, kéretnek, hogy ezen kívánságukat szervezetünk helyiségében mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Debrecen, 1903. november hóban.

Fenyéry Zádor Lajos,
elnök.

Dr. Szántó Sámuel,
igazgató.

Uj betéti könyvecskéek válthatók az egylet helyiségében,

(Zádor Lajos házában, **Kossuth-utca 11-ik szám** udvari keresztpülete, első emeletén.)

■ Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak. ■

MIHALOVITS-féle

Harmat-Crème

Arcszépítő kenőcs.

- A Harmat-Crème a legjobb arcszépítő a kézbőr-ápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérre teszi az arcz bőrt.
 - A Harmat-Crème sem olmot, sem higanyt nem tartalmaz a teljesen ártalmatlan hatásu.
 - A Harmat-Crème nappal is használható, miután nem csúsz a a poudert jól állja.
 - A Harmat-Crème nem teszi fényessé az arcot s fehéríti a bőrt.
 - A Harmat-Crème kiváló jó hatásu mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr-akné) simulasztására, napégte s szélkifújta arcánál, s kéznél.
 - A Harmat-Crème teljesen zsírtalan, habszerű, jó illatu arcszépítő egy tégelyének ára egy korona.
 - A Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza, árábanként 35 kr
- Áraktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolend

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőr nemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pe-cséses, sárga vagy barnabőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Bécs, I. Schnlerstrasse 21. Mindenütt kapható.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásuak Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR**
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztillia csakhamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Sziloz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerárában.

Legkedveltebb, legfőkéletesebb arcztisztító és szépítő szerek. *Akácia* KRIEGER-féle -CRÈME 2 kor. -PUDER 1 " -SZAPPAN 1 " KORONA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, VACSI-KÖRUT 17. Törvényes vevő, ...

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gépezés-100 000 készlet és külön kisebb gépekben.

Malomberendezésekre KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Munkára árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógy-fürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakoszobával. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szőrmeáru az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI és HALHÓLYAG
tucatzja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvételt, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a szakma legjobb rangú czégre!

REIF J.
specialista, Bécs, Brandstätte 3. Árjegyzék ingyen

BUTOR.
NEMES és LENYVÉL
butoriparvezető
BUDAPEST,
IV. Keleti körút 11. sz. 11.

ZIMEK
bármely országból és szakmából, ajánlatok sajtó-küldése és üz. összeköttetések létesítése céljából (postadíj jótállással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

SANTALEGGER
Fiatál cseberének orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az **OSAN**

Felülmulja az eddig ismert összes fogszereket.
OSAN-szájvíz-essencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.

Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb szépítő-szer üvege 1 frt. Ehhez balzsamszappan 80 kr.

ROZSATEJ
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.

Sanningene
a legjobb és legkedveltebb hajfestő-szer sötétszőke, barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektust ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.

Nyitvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Nevelő internátus bennlakó növendékek részére. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Bővebb felvilágosítást ingyen ad

Röser János, igazgató

INTERNACIONAL SZÖRVEZTŐ
néhányosori hazánk első és egyedül képző a szűri előállítás. Egy tégely 0.60

Főraktár: Dr. Kovács Erőd megközelít Budapest, Gyász-utca 21. sz. Megjelenet „Tollfő-Újság” lapján

Mi helybeliek BUDAPESTEN a **NEW-YORKI KÁVÉHAZBAN**
(Erzsébet-körút 8-10. sz. sz. találkozzunk.)

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ**
folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérít, szépi. 1 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld

KERPEL gyógyszerár,
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-levél-kölcsönöket, melyek után teljes készpénzzel:

50 évre a tőke évi 5.70%-a	2 1/2-3% levonással:
33 1/2 : : : 6.50%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
22 : : : 8.-%-a	34 : : : 6.-%-a
15 : : : 9.80%-a	25 : : : 7.-%-a
	15 : : : 9.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját érdekében hirdessen
hirdetési díj nélkül
Budapest, VIII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPÍR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Megkezdődött az olcsón árulás a karácsonyi vásár (okasio) alkalmával.

Lovass és Ladányi cég
ruhaszövetek, selymek és diszek áruházában Piac-utca 7. szám.

Értesítjük a hölgyvilágot és t. vevőinket, hogy a karácsonyi vásár alkalmával remek **olcsóságok** érkeztek be, egyszersmind a raktáron lévő árukat tetemesen olcsó árakba szállítottuk le, u. m.:

Remek 120 cm. cybeline, bojhoskelme 45 krtól 1'20 krig.

4—5 mtr. ruhakelmék 120 cm. széles 3 frttól 5 frtig.

Blouzselymek, egyes blouzok 3 frttól feljebb.

Remek genilia és selyemsálak 1'50 krtól feljebb.

Remek flanelok és kasánok 50 krtól feljebb.

Tennisflanelok 60 cm. széles 10 kr., 80 cm. széles 20 kr.

Szörmeboák óriási választékban 1'50 krtól feljebb.

Valódi konks és persiánelboak 60 frttól 100 frtig.

Kérjük mélyentisztelt vevőinket, hogy **olcsóságainkról** meggyőződni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Lovass és Ladányi,
Piac-utca 7. sz., a Bika mellett.

Fennáll:
132
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

GYÓGYSZERTÁRA az „ARANY EGYSZARVU”-hoz
DEBRECENBEN, (Cegléd) Kossuth-utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Alapított:
1772.
évben.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek,
Fogcseppek — ragaszok,
Szájvizek — labdacok,
Szemvizek (Römerhaus — Lebois),
Mellszörpök — Csukamájolajok,
Gyermek tápszerek,
Gyomortisztító labdacok,

Bőr és nemi
gyógyászatok
külön.

Cukorkák köhögéssől,
Gyomorerősítők — gyógyborok — dióessentia,
Fülfájás ellen — sóborszeszek,
Seb és tyukszemtapaszok,
Fagykenők — köszvénygyógyszerek,
Hivatalos kötszerek,
Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szépítőszereknek:

Arc és kézcrémek,
Arc és hajporok,
Hajkenők és — festők,
Bajuszpedrök, saját és tiszaujlaki,
Mosdó és szeplővizek,
Glicerinkészítmények,

Legjobbák!

Illatos olajok és pomádék,
Bajusz és hajnövesztők,
Gyógy és pipereszappanok (szeplőszappanok),
Parfumeillatszerek,
Füstölők, illatos és gyógyszeres,
Vaselinkészítmények.

Állat-, gyógy- és háztartási szereknek:

Juh, ló és marharüh ellen,
Sertés és apró marhadög ellen,
Rovar-, egér és patkányirtó szerek,
Iró és ruhajegyző tenták,
Szobapadlófénymáz, kitűnő, szagnélküli,

Legjobbák!

Dió és makkavé,
Egészségi mustár, ételhez,
Fertőtlenítőszeresek,
Tépések, feáskendők, irrigatorok,
Oltó viasz lék.

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestvények,
Higitások,
Dörzsölések,
Golyócskák,

Homó-
pathia.

Egyes adagokban,
Berendezett szekrényekben,
Házi vagy utiszükségletre,
Újra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti újdonságok.

Jegyzet: Mivel minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartatnak, — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal — minőségileg — párhuzamba nem tehetőek.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.